

Vergaderjaar 2007–2008

31 224

Participatie van jongeren met een beperking

Nr. 28

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 1 juli 2008

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid¹ heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid naar aanleiding van de brieven van 30 mei 2008 inzake een aantal onderzoeken die relevant zijn voor de Wajong, inzake een omslag in het kabinetsbeleid, door uit te gaan van wat de jongere wel kan en inzake REA-scholingsinstituten (Kamerstukken 31 224, nrs. 24, 25 en 26). De minister heeft deze vragen beantwoord bij brief van 30 juni 2008. Vragen en antwoorden, voorzien van een inleiding, zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
De Wit

Adjunct-griffier van de commissie
Van de Wiel

¹ Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), De Wit (SP), voorzitter, Van Gent (GL), Blok (VVD), Tichelaar (PvdA), Nicolai (VVD), Van Dijk (CDA), Smeets (PvdA), Dezentjé Hamming-Bluemink (VVD), Omtzigt (CDA), Van Hijum (CDA), Timmer (PvdA), Koşer Kaya (D66), Jonker (CDA), ondervoorzitter, Luijben (SP), Ulenbelt (SP), Ortega-Martijn (CU), Blanksma-van den Heuvel (CDA), Van der Burg (VVD), Koppejan (CDA), Van Dijk (PVV), Spekman (PvdA), Thieme (PvdD), Karabulut (SP) en Vos (PvdA).
Plv. leden: Van der Staaij (SGP), Gerkens (SP), Vendrik (GL), De Krom (VVD), Heerts (PvdA), Weekers (VVD), Smilde (CDA), Depla (PvdA), Aptroot (VVD), Uitslag (CDA), Willemse-van der Ploeg (CDA), Dijsselbloem (PvdA), Pechtold (D66), Spies (CDA), Irrgang (SP), Lempens (SP), Cramer (CU), Biskop (CDA), Kamp (VVD), Joldersma (CDA), Fritsma (PVV), Tang (PvdA), Ouwehand (PvdD), Gesthuizen (SP) en Heijnen (PvdA).

Inleiding

Het kabinet wil dat iedereen in de samenleving meedoet, het liefst in een betaalde baan. Ook jonggehandicapten. In de notitie en bijbehorende aanbiedingsbrief van 30 mei jl.¹ zet het kabinet zijn beleidsvoornemens om de participatie van jongeren met een beperking te vergroten uiteen. Vertrekpunt is dat jongeren met een beperking meer participatiemogelijkheden hebben dan thans in regelgeving en praktijk tot uiting komt. Dit vergt een vernieuwing van de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong), een betere overgang van school naar werk en een meer op arbeidsparticipatie gericht onderwijs en gezondheidszorg. Werk staat voorop. De voorgestelde werkregeling jonggehandicapten biedt ondersteuning bij het vinden en behouden van werk en maakt (meer) werk ook lonender. Daarnaast investeert het kabinet (onder andere) in verbeteringen in de dienstverlening aan werkgevers en in een betere matching van de mogelijkheden van Wajongers en de vraag bij werkgevers.

De voorgestelde maatregelen bouwen voort op het kabinetsstandpunt dat eind 2007 over dit onderwerp is uitgebracht.² De vragen en voorstellen die vanuit de Kamer zijn gedaan tijdens de bespreking van het kabinetsstandpunt zijn daarbij belangrijke input geweest, naast de vele werkbezoeken en gesprekken met Wajongers, diverse onderzoeken en adviezen van onder andere de Sociaal Economische Raad (SER), de Stichting van de Arbeid (STAR) en de Chronisch zieken en Gehandicaptenraad (CG-Raad).

Het uitgangspunt van het kabinetsbeleid dat mogelijkheden die jongeren met een beperking wél hebben voorop dienen te staan, heeft een breed draagvlak. Het kabinet zal daarom zo snel mogelijk komen met een wetsvoorstel tot wijziging van de Wajong, waarin de werkregeling jonggehandicapten nader wordt uitgewerkt. Het wetsvoorstel zal mede antwoord geven op een deel van de vragen die u naar aanleiding van de notitie hebt gesteld, waarvan het kabinet met belangstelling kennis heeft genomen. Waar dat mogelijk is, geeft deze brief nadere uitleg van de plannen. Bij de beantwoording van de vragen wordt grotendeels de volgorde van de onderwerpen gehanteerd zoals behandeld in de notitie van 30 mei. Vragen die thema's betreffen die in de beantwoording nauw met elkaar verbonden zijn, worden gecombineerd behandeld. De vragen aangaande de brieven over de onderzoeken³ en REA-scholingsinstituten⁴ worden ook in het navolgende beantwoord. Dit met het oogmerk om bij te dragen aan de leesbaarheid en overzichtelijkheid van de beantwoording.

De antwoorden op uw vragen zijn als volgt geclusterd:

1. Voorlopige en definitieve beoordeling (inclusief keuring en participatieplan)
2. Werkregeling jonggehandicapten
3. Werk
4. Geconditioneerde inkomensondersteuning (rechten en plichten)
5. Hoogte van de inkomensondersteuning (bij geen werk, werk en studie/school)
6. Maatregelen gericht op werkgevers
7. Maatregelen gericht op Wajongers
8. Overgang van school naar werk
9. Financiële onderbouwing en feitelijke gegevens
10. REA-scholingsinstituten
11. Overig

¹ Vergroting participatie van jongeren met een beperking, Kamerstuk 2007–2008, 31 224, nr. 25.

² Kabinetsstandpunt participatie jongeren met een beperking, Kamerstukken II 2007–2008, 31 224, nr. 1.

³ Participatie van jongeren met een beperking; Brief minister ter aanbieding van een aantal onderzoeken die relevant zijn voor de Wajong, Kamerstuk 2007–2008, 31 224, nr. 24.

⁴ Participatie van jongeren met een beperking; Brief minister over REA-scholingsinstituten, Kamerstuk 2007–2008, 31 224, nr. 26.

Voorlopige en definitieve beoordeling

Vragen 31 224, nr. 25

PvdA 4: Kan het kabinet een inhoudelijke onderbouwing geven voor de bovengrens van 27 jaar voor de werkregeling, anders dan de toevallige omstandigheid dat de leerwerkplicht ook duurt tot 27 jaar? Deelt het kabinet de mening dat de leerwerkplicht is bedoeld voor een andere categorie jongeren?

PvdA 5: Heeft het kabinet overwogen de bovengrens van de werk-leerplicht (in het voorstel: 27 jaar) te laten hangen van de leeftijd waarop bijvoorbeeld 90% van de Wajong-populatie twee jaar van school af is? De leden van de PvdA-fractie menen dat op die manier inhoudelijk zou kunnen worden onderbouwd welke leeftijd passend is als bovengrens

SP 61: Wat zijn de argumenten om het tijdstip van definitieve keuring samen te laten vallen met het einde (27 jaar) van de werk-leerplicht?

ChristenUnie 83: Welke argumenten liggen ten grondslag aan de keuze om de definitieve beoordeling op 27 jaar te laten plaatsvinden?

Uitgangspunt van het kabinet is alle jongeren zoveel mogelijk gelijk te behandelen. Stempels en stigma's dienen zoveel mogelijk te worden voorkomen. Daar waar onderscheid wordt gemaakt, dient dit functioneel te zijn voor de ondersteuning richting het vinden en behouden van arbeid.

Jonggehandicapten kunnen nu vanaf de leeftijd van 18 jaar een Wajong-uitkering aanvragen en in het kader daarvan wordt vastgesteld of ze arbeidsongeschikt zijn. Op die leeftijd is men niet «af» maar nog volop in ontwikkeling; fysiek, psychisch en qua maatschappelijke vorming. Oordelen over iemands arbeidsongeschiktheid is bovendien lastiger naarmate iemand die wel (gedeeltelijk) perspectief op arbeid heeft, minder ervaring heeft kunnen opdoen. Tegen deze achtergrond stelt het kabinet voor onderscheid te maken tussen een voorlopige beoordeling bij eerste aanvraag en een definitief oordeel (herbeoordeling) op een later moment. Op grond van de werkervaring en de verdere ontwikkeling van beperkingen respectievelijk de manier waarop iemand met zijn beperkingen heeft leren omgaan, ontstaat een stabiel beeld van iemands participatiemogelijkheden en of hij daarmee in staat moet worden geacht zelfstandig ten minste een minimumloon te verdienen.

Het kabinet stelt voor de definitieve beoordeling plaats te laten vinden op 27-jarige leeftijd. De volgende afweging heeft een rol gespeeld. Op de leeftijd van 27 jaar wordt geacht dat een goed beeld is te geven van de arbeidsmogelijkheden en -beperkingen, nadat eerst op basis van ervaring is gebleken of en zo ja, welke mogelijkheden er zijn. Het kabinet verwacht dat op een eerdere leeftijd, bijvoorbeeld twee jaar na school, zoals de leden van de PvdA-fractie opperen, nog onvoldoende werkervaring is opgedaan, de fysieke en psychische ontwikkeling van betrokkene veelal nog zeker niet stilstaat en het vinden van een plek in de maatschappij nog volop gaande is, om een definitief oordeel te geven. De leeftijd van 27 jaar correspondeert daarnaast met de voorgestelde periode van werkleerplicht voor leeftijdsgenoten, die met elkaar gemeen hebben dat zij van school komen en aan het begin van hun werkzame leven staan. Als in het kader van de werkregeling jonggehandicapten blijkt dat iemand, anders dan aanvankelijk gedacht, blijvend in het geheel geen perspectief op arbeid heeft, is overigens eerdere beoordeling mogelijk.

Vragen 31 224, nr. 25

PvdA 32: Heeft het kabinet een inhoudelijke motivatie voor de termijn van zeven jaren tussen de voorlopige en definitieve beoordeling voor mensen die op latere leeftijd instromen in de Wajong?

SP 60: Het kabinet schrijft dat een 18 jarige nog niet «af» is en daarom een definitieve keuring rond het 27ste jaar noodzakelijk is. Dit argument is niet van toepassing op Wajongers die na de leeftijd van 27 jaar instromen. Waarom kiest het kabinet ook voor deze groep voor een voorlopige én definitieve keuring?

In gevallen dat iemand na zijn 20ste in de Wajong is ingestroomd en (gedeeltelijk) perspectief op arbeid heeft, vindt het kabinet het van belang dat ook voor deze groep tussen de voorlopige en definitieve beoordeling een periode van meerdere jaren ligt om een adequaat beeld te krijgen van iemands participatiemogelijkheden. Het kabinet stelt hierbij een iets kortere periode voor (zeven jaar) dan voor degenen die tussen hun 18e en 20ste in de Wajong stromen (negen jaar), aangezien de fysieke en verstandelijke ontwikkeling en maatschappelijke vorming van deze groep jonggehandicapten in een verder stadium zijn. De periode tussen voorlopige en definitieve beoordeling acht het kabinet echter, evenals voor de andere Wajongers, van belang om een adequaat beeld te krijgen van de ontwikkeling van de participatiemogelijkheden. Evenals voor de 27-jaarsgrens geldt, dat als in het kader van de werkregeling blijkt dat iemand, anders dan aanvankelijk gedacht, blijvend in het geheel duurzaam geen perspectief op arbeid heeft, een eerdere beoordeling mogelijk is.

Vragen 31 224, nr. 25

SP 62: Wordt bij overduidelijke gevallen toch vastgehouden aan een tweede definitieve keuring? Zo ja, waarom?

ChristenUnie 95: Kan de werkregeling van Wajongers die hieraan deelnemen, maar die anders dan verwacht geen enkel uitzicht op participatie blijken te hebben, ieder moment worden afgebroken, of is er een minimale termijn die moet worden vol gemaakt?

Bij eerste aanvraag vindt een voorlopige keuring plaats voor degenen die enig perspectief hebben om, met steun en begeleiding, (gedeeltelijk) in het eigen onderhoud te voorzien. Op de leeftijd van 27 jaar of na een termijn van zeven jaar vindt een definitieve keuring plaats. Als in het kader van de werkregeling blijkt dat iemand, anders dan aanvankelijk gedacht, blijvend in het geheel geen perspectief op arbeid heeft, is eerdere beoordeling mogelijk. Mocht bij instroom in de Wajong overduidelijk blijken dat een persoon volledig en duurzaam arbeidsongeschikt is, dan staat inkomensbescherming voorop. In deze situatie zal niet eerst een voorlopige keuring in het kader van de werkregeling jonggehandicapten plaatsvinden.

Vragen 31 224, nr. 25

PvdA 2: Wat bedoelt het kabinet met de opmerking op pagina 3: «Dit betekent niet dat niet ook, in het licht van de huidige ontwikkeling, gekeken moet worden naar de indicatiestelling»? Vindt het kabinet dat de indicatiestelling tegen het licht gehouden moet worden? Welke aspecten van de indicatiestelling wil het kabinet tegen het licht houden? Toch niet het schattingsbesluit?

De voorgestelde aanpassingen veranderen de criteria voor de Wajong niet: rechthebbenden hebben voor hun 18e jaar of tijdens hun studie een beperking gekregen en zijn niet in staat zelfstandig 75% van het wettelijk minimumloon te verdienen. Het kabinet is voornemens om *binnen* de bestaande beoordelingssystematiek de problematiek van lichte aandoe-ningen nader te bekijken en waar nodig aanpassing en/of protocollering te overwegen.

Werkregeling Jonggehandicapten

Vragen 31 224, nr. 24

ChristenUnie 6: Welke verklaring is er voor de toename van de participatiemogelijkheden in de periode 2002–2006 (zie tabel 1 in de brief)?

ChristenUnie 7: Hoe komt het dat het percentage Wajongers, dat in aanmerking komt voor begeleiding naar regulier werk, sterk is toegenomen?

Aan de toename van participatiemogelijkheden liggen meerdere verklaringen ten grondslag.

Ten eerste spelen de veranderingen in de populatiesamenstelling (herkomst, ziektebeeld) een rol bij de verschuiving naar meer participatiemogelijkheden. Wajongers met een praktijkschoolachtergrond (met veelal lichte tot zeer lichte verstandelijke beperkingen) hebben meer participatiemogelijkheden: toename van het aandeel leidt bij gelijkblijvende omstandigheden tot een toename van de participatiemogelijkheden van de totale instroom. Ook de toename van andere ontwikkelingsstoornissen als autisme of ADHD leidt tot een toename van de participatiemogelijkheden. Naast veranderingen in de populatiesamenstelling zijn er ook binnen de deelgroepen verschuivingen naar meer participatiemogelijkheden. Zo hebben Wajongers die vanaf 2005 uit de Bijstand komen meer participatiemogelijkheden dan Wajongers die in eerdere jaren zijn doorgestroomd vanuit de Wet werk en bijstand (WWB).

Vragen 31 224, nr. 24

PvdA 2: Welke mogelijkheden ziet het kabinet om de omgeving van Wajongers meer te doordringen van het nut van werk (paragraaf 1 van de brief)?

Het kabinet wil beleid en wetgeving zo inrichten dat deze jongeren meer kansen krijgen om te werken en actief deel te nemen aan de samenleving.

De werkregeling legt de nadruk op wat de jongere kan, niet op beperkingen. Mogelijkheden voor werkgevers worden verbeterd en het wordt eenvoudiger om een jongere in dienst te nemen en te houden. Daarnaast zal er in de onderwijsperiode ingezet worden op kwaliteitsverbetering. Door meer assessments en stages gaan scholen doelgericht toewerken naar (de overgang naar) werk.

De omgeving van Wajongers, of het nu werkgevers, ouders of verzorgers betreft, zal ook met deze gewijzigde aanpak kennismaken hetgeen geleidelijk aan ook de attitude van de omgeving zal beïnvloeden. Zoals in de brief van 30 mei is aangegeven, is het kabinet ervan doordrongen dat op dat punt aanvullende activiteiten nodig zijn teneinde een cultuuromslag te bereiken.

Werk

Vragen 31 224, nr. 25

PvdA 9: Hoe wordt bepaald of een werkaanbod passend is, en in hoeverre wordt daarbij rekening gehouden met opleidingsniveau en beperkingen?

PvdA 10: Acht het kabinet algemeen geaccepteerde arbeid per definitie als passend voor Wajongers in de werkregeling, of kunnen aan «passende arbeid» ook hogere eisen worden gesteld? Kan het kabinet dit toelichten, onder andere voor hoger opgeleide Wajongers?

PvdA 12: Is het werkaanbod aan jongeren in de werkregeling sluitend? Is het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV) verplicht om een werkaanbod aan te bieden? Wat gebeurt er als UWV onvoldoende werk kan aanbieden?

PvdA 13: Als er geen passend aanbod kan worden gedaan aan de jonggehandicapte, kan deze dan tot het 27ste levensjaar verplicht worden om scholing te volgen? Op welke inkomensvoorziening (hoogte) maakt de betrokkene dan aanspraak?

SP 64: Is het kabinet bereid de werkplicht aan te vullen met een afdwingbaar werkrecht? Zo neen, waarom niet?

PvdA 8: Is het kabinet voornemens jongeren in de werkregeling een afdwingbaar recht te geven op een passend werk- of leeraanbod? Zo ja, hoe wordt dit dan vormgegeven? Zo neen, waarom niet?

VVD 75: In de notitie «Vergroting participatie jongeren met een beperking» wordt gesteld: «Ondersteuning en begeleiding bij het vinden en behouden van werk bij reguliere werkgevers wordt de primaire functie van de Wajong». Is het de intentie van het kabinet om jongeren via de Wajong een baan aan te bieden? Om hoeveel banen zou het jaarlijks gaan? Waar hoopt het kabinet deze banen te vinden?

ChristenUnie 88 : Zijn er, binnen of naast het concept van het servicecentrum, mogelijkheden om Wajongers te detacheren vanuit een organisatie die onder UWV wordt opgehangen? Zo ja, wat zijn daarvan de financiële consequenties?

Indien de jongere zelf geen arbeidsplaats vindt, beoordeelt de arbeidsdeskundige van het UWV welke mogelijkheden zijn en welke ondersteuning nodig is. Hiertoe wordt het participatieplan opgesteld. Als de arbeidsdeskundige dat nodig acht, kan UWV een werkaanbod doen, dat door de cliënt moet worden geaccepteerd. Dat kan aan het einde van een traject, maar ook eerder in het proces als daar aanleiding toe is. UWV kan ook eerst scholing (gericht op werk) indiceren of een re-integratietraject voorstellen. De aanpak is afhankelijk van de individuele situatie en dus maatwerk.

Omdat maatwerk het uitgangspunt is, is vooraf niet te zeggen hoeveel banen hiervoor nodig zijn. Het kabinet verwacht van sociale partners dat ze afspraken maken over het meer toegankelijk maken van de functies voor deze doelgroep. De Stichting van de arbeid heeft dringend aanbevolen om hierover in cao's afspraken te maken. Over de aanbeveling van de STAR en de concrete voornemens van het kabinet zullen kabinet en sociale partners nader overleg voeren, gericht op het vergroten van de participatie van jongeren met een beperking en mogelijkheden om te komen tot aangepast werk. Hierover zal nader overleg plaatsvinden met re-integratiebureaus en gemeenten.

Als voldaan is aan de voorwaarden, maar er is geen of onvoldoende werkaanbod, dan krijgt de Wajonger een inkomensvoorziening van 75% WML. Het is van belang dat het werkaanbod passend is in die zin dat arbeid moet voldoen aan een aantal criteria. Voorop staat de vraag of iemand fysiek en/of psychisch in staat is de aangeboden arbeid te verrichten. Ook de duur van werkaanbod moet worden gewogen: is iemand in staat een volledige werkweek te werken of slechts een gedeelte daarvan. Krachten en bekwaamheden zijn hier van cruciaal belang. Een eventueel niet geheel passende werkplek kan door de inzet van voorzieningen passend worden gemaakt.

UWV legt in het participatieplan nauwkeurig de mogelijkheden van een jongere vast, waar nodig op basis van in te zetten voorzieningen. Hierdoor ontstaat een concreet beeld van de arbeidsmogelijkheden van de jongere. Op basis hiervan kan een passend werkaanbod worden gedaan.

Het werkaanbod zoals hierboven omschreven is op maat en passend voor de betreffende Wajonger en dient als algemeen geaccepteerde arbeid door de Wajonger te worden aanvaard. Het uitgangspunt is dat er een zo passend mogelijk aanbod wordt gedaan op basis van de mogelijkheden van de Wajonger.

Vragen 31 224, nr. 25

PvdA 16: Wordt werk in de sociale werkvoorziening in het kader van de werkregeling ook als passend beschouwd? Hoeveel extra instroom op de wachtlijst voor de Wet sociale werkvoorziening (WSW) verwacht het kabinet als gevolg van introductie van de werkregeling? Hoe verwacht het kabinet deze extra instroom te accommoderen?

PvdA 17: Welk percentage van de Wajong-instroom kan volgens het kabinet alleen werken binnen de sociale werkvoorziening?

PvdA 18: Hoeveel jongeren zullen middels de werkregeling extra aan de slag gaan in het vrije bedrijf en hoeveel in de sociale werkvoorziening om te kunnen voldoen aan het streven dat alle jongeren in de werkregeling scholing volgen of aan de slag zijn?

SP 45: Welke rol krijgen de SW bedrijven bij het aan de slag helpen van Wajongers? Welk percentage Wajongers zal naar verwachting van het kabinet alleen in een SW bedrijf kunnen participeren? Komt er eenzelfde aantal SW plaatsen bij?

Het kabinetsbeleid is gericht op arbeidsparticipatie zoveel mogelijk in regulier werk. Op dit moment is de commissie-De Vries bezig met een advies in het kader van de fundamentele herbezinning van de WSW. Het ligt in de rede om na verschijning van dit advies de samenhang te bezien.

Vragen 31 224, nr. 25

SP 43: Hoeveel stage- of arbeidsplaatsen voor Wajongers gaat de overheid jaarlijks beschikbaar stellen? Welk percentage van het ambtenaren bestand is dat?

De minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijkrelaties (BZK) zal de Kamer hierover in een separate brief informeren.

Vragen 31 224, nr. 25

SP 44: Hoeveel stage of arbeidsplaatsen moeten er in 2050 totaal zijn? Hoeveel moeten er dan per jaar bijkomen?

SP 69: Is het kabinet voornemens om meer subsidieregelingen voor het creëren van werkgelegenheidsplaatsen en opleidingsplaatsen voor Wajongers te introduceren? Zo ja, welke? Zo neen, waarom niet?

ChristenUnie 84: Wat gaat het kabinet concreet doen om het aantal nieuwe (aangepaste) functies te vergroten, behalve het maken van afspraken in cao's?

Op basis van de thans beschikbare inzichten verwacht UWV dat er per jaar 70% van de totale instroom in de Wajong instroomt in de werkregeling (11 900 mensen). De insteek is dat zij zoveel mogelijk werken in reguliere arbeid. In die zin komen er dan geen arbeidsplaatsen bij, maar komen Wajongers op reguliere (soms aangepaste) werkplekken. Via verschillende vormen van tegemoetkoming in de kosten voor werkgevers, worden werkgevers gestimuleerd om Wajongers een reguliere baan aan te bieden. Daarnaast wordt verwezen naar hetgeen hierover eerder opgemerkt is over de aanbevelingen van de STAR.

Vragen 31 224, nr. 25

PvdA 6: Wanneer wordt het participatieplan opgesteld voor jongeren die gebruik maken van de werkregeling? In het kwartaal waarin zij 18 jaar worden?

Het is van belang zo vroeg mogelijk vast te stellen welke mogelijkheden een jongere met een beperking heeft en welke ondersteuning daar ondermeer voor nodig is. Dat houdt in dat het participatieplan in beginsel voordat iemand 18 jaar wordt, zal worden opgesteld door het UWV. Aangezien het participatieplan op de persoon zal worden toegesneden en dus maatwerk zal betreffen, is het aan het UWV om daarmee in hun proces rekening te houden.

Vragen 31 224, nr. 25

PvdA 11: Kan een Wajonger in de werkregeling in beroep gaan wanneer sprake is van een verschil van opvatting over de haalbaarheid van het werkaanbod?

SP 57: Waar kan de Wajonger terecht indien hij van mening is dat het aangeboden werk of participatieplan niet aansluit bij zijn bekwaamheden en mogelijkheden? Komt er een beroepsmogelijkheid?

ChristenUnie 91: Welke waarborgen zijn er, dat een aanbod passend is? Wat zijn de criteria voor een passend aanbod? Wie bepaalt of een aanbod passend is? Kan een Wajonger bezwaar en beroep maken tegen een opgelegd aanbod?

Voordat UWV aan een Wajonger een werkaanbod doet, heeft er een zorgvuldig proces plaatsgevonden. Er wordt gekeken naar welke mogelijkheden de betrokkene heeft om aan het werk te gaan. Uiteraard spelen de krachten en bekwaamheden van de betrokkene bij die beoordeling van UWV een belangrijke rol. In het participatieplan wordt vastgelegd wat de betrokkene kan, welke ondersteuning daarvoor wordt ingezet maar ook welke plichten daarmee samenhangen.

Op deze wijze komen partijen – UWV en de Wajonger – tot invulling van de ondersteuning die nodig is om de Wajonger aan het werk te helpen. Een van de ondersteuningsopties is een werkaanbod. De Wajonger dient bereid te zijn aan het werk te gaan. Als de Wajonger een passend werkaanbod niet aanvaardt, dan kan dat tot gevolg hebben dat de Wajonger niet (langer) in aanmerking komt voor inkomensondersteuning. De betrokkene kan bezwaar instellen tegen het niet in aanmerking komen voor de inkomensondersteuning.

Het participatieplan is op de persoon toegesneden en is in samenspraak met de Wajonger tot stand gekomen. Het plan geeft concreet aan wat de betrokkene kan, al dan niet met re-integratieinstrumenten en welke ondersteuning wordt ingezet. Ook de verplichtingen van de Wajonger die daarbij horen worden geconcretiseerd. Het participatieplan vervangt de huidige re-integratievisie. Thans is het zo dat als de verplichtingen niet worden nageleefd, dit aanleiding kan zijn voor UWV om een sanctie op te leggen. De huidige re-integratievisie is dus gericht op rechtsgevolg, reden waarom daartegen bezwaar en beroep kan worden ingesteld. Hoewel de vormgeving en de invulling van het participatieplan nog wordt uitgewerkt in overleg met UWV, zal naar verwachting ook tegen het participatieplan bezwaar en beroep ingesteld kunnen worden. Zoals gebruikelijk moet eerst bezwaar worden gemaakt bij het bestuursorgaan dat het besluit heeft genomen, in dit geval dus bij UWV, alvorens beroep kan worden ingesteld bij de rechtbank.

Vragen 31 224, nr. 25

PvdA 27: In hoeverre kan een Wajonger een beroep blijven doen op de voorzieningen en aanpassingen die het werk mogelijk maken, wanneer hij zich «uit de Wajong heeft gewerkt»?

SP 70: In hoeverre zijn de ondersteuningsvoorzieningen beschikbaar als een jonggehandicapte werkloos wordt en geen Wajong uitkering meer heeft?

Uitgangspunt voor de nieuwe regeling is dat iedere jonggehandicapte recht heeft op arbeidsondersteuning. Deze ondersteuning kan ondermeer bestaan uit voorzieningen en werkplekaanpassingen. UWV beoordeelt of de gevraagde ondersteuning noodzakelijk is en dus kan worden toegekend. Daarnaast hebben jongeren die geen inkomensondersteuning hebben, maar die wel structurele beperkingen ondervinden bij het werken, de mogelijkheid om de noodzakelijke arbeidsplaatsvoorzieningen bij UWV aan te vragen.

Vragen 31 224, nr. 25

SP 56: Is het kabinet voornemens de kosten voor vervoervoorzieningen en andere meerkosten om te kunnen studeren of werken volledig te compenseren? Zo neen, waarom niet?

Uitgangspunt voor de nieuwe regeling is dat iedere jonggehandicapte recht heeft op arbeidsondersteuning. UWV zal begeleiding en ondersteuning bieden die nodig is voor de jongere om aan het werk te gaan en te blijven. Een jonggehandicapte kan ook aanspraak maken op (de vergoeding van kosten van) een vervoersvoorziening om zijn werkplek te kunnen bereiken of scholing te kunnen volgen, net zoals dat overigens nu het geval is. De extra kosten waarmee jonggehandicapten, en alle vergelijkbare personen met een arbeidshandicap, worden geconfronteerd komen in principe voor vergoeding in aanmerking. Voorzieningen of kosten die algemeen gebruikelijk zijn, worden echter niet door UWV verstrekt dan wel vergoed.

Vragen 31 224, nr. 25

SP 63: Wajong gerechtigden moeten algemeen geaccepteerd werk aanvaarden. Waarom heeft het kabinet hier niet voor passend en aangepast werk gekozen?

ChristenUnie 91: Welke waarborgen zijn er, dat een aanbod passend is? Wat zijn de criteria voor een passend aanbod? Wie bepaalt of een aanbod passend is? Kan een Wajonger bezwaar en beroep maken tegen een opgelegd aanbod?

SGP 99: Volgens het kabinet mag van de jongere worden gevraagd dat hij algemeen geaccepteerd werk aanvaardt. De leden van de SGP-fractie vragen wat wordt bedoeld met «algemeen geaccepteerd»? Zij nemen aan dat het dan gaat om passend werk: passend bij de persoon en in overeenstemming met het participatieplan. Kan het kabinet voorgaande bevestigingen of anders een concretisering geven van de gebruikte definitie?

Het kabinet wil bereiken dat iedereen meedoet naar vermogen. Daarom heeft het werk en ondersteuning daarbij voorop gesteld. Iedereen met een (gedeeltelijk) perspectief op arbeidsparticipatie krijgt ondersteuning en begeleiding bij het vinden en behouden van werk bij reguliere werkgevers. Dat vraagt ook dat er zo breed mogelijk wordt gezocht welk werk beschikbaar is en dat men zich niet beperkt tot functies op een bepaald niveau. Het doel is immers dat de Wajonger uiteindelijk een normale, reguliere baan vindt en behoudt. De beperkingen van de betrokkene kunnen er toe leiden dat aanpassingen binnen het werk of functie noodzakelijk zijn. In die zin kan ook algemeen geaccepteerd werk aangepast werk zijn.

Geconditioneerde inkomensondersteuning (rechten en plichten)

Vragen 31 224, nr. 25

PvdA 20: In hoeverre zullen de rechten en plichten (en het sanctieregime) voor Wajongers in de werkregeling worden aangescherpt, in hoeverre zullen deze verscherpte rechten en plichten ook gelden voor volledig arbeidsongeschikten die vrijwillig opteren voor de werkregeling en in hoeverre zullen de plichten (met name sollicitatie- en re-integratieplicht) en het sanctieregime afwijken van de Wet werk en bijstand?

PvdA 21: Op welke manier zal in het sanctieregime rekening worden gehouden met mensen die door een verstandelijke handicap of psychische beperking de consequenties van hun keuzes niet kunnen overzien?

PvdA 23: In welke gevallen zal iemand in de werkregeling met een inkomen uit werk van minder dan 20% WML, geen recht hebben op een aanvulling tot het niveau van de inkomensondersteuning, anders dan bij weigering van een werkaanbod of het niet meewerken aan re-integratie?

SP 58: Het stopzetten van een Wajong uitkering, indien een Wajonger niet meewerkt aan re-integratie of een werkaanbod weigert, is een verre-gaande maatregel. Kan het kabinet toezeggen dat dit slechts geldt voor diegene die de gevolgen van de eigen keuze volledig kan overzien?

ChristenUnie 82: Kan een jongere zonder perspectieven op participatie, die toch opteert voor de werkregeling, net zoals jongeren met perspectieven gesanctioneerd worden?

ChristenUnie 86: Wat betekent het concreet voor Wajongers dat de rechten en plichten, inclusief het sanctieregime, worden aangescherpt? Aan welke sancties denkt u?

Voor het antwoord op deze vragen van deze leden is het van belang eerst de uitgangspunten te schetsen van de voorwaarden waaronder aanspraak kan worden gemaakt op inkomensondersteuning. Het kabinet wil toe naar een systeem waar «werk en arbeidsondersteuning» centraal staan en waar inkomensondersteuning secundair aan is. Iedere jongere in de werkregeling krijgt in de eerste plaats recht op arbeidsondersteuning. Deze ondersteuning is gericht op hulp en begeleiding bij het vinden, begeleiden en behouden van werk, inclusief de mogelijkheid om van UWV een passend werkaanbod te krijgen. Omdat deze ondersteuning maatwerk is, wordt voor iedere jongere een participatieplan opgesteld waarin wordt vastgelegd waaruit de ondersteuning van UWV zal bestaan. Aan de arbeidsondersteuning zijn, als dat nodig is, ook verplichtingen verbonden, bijvoorbeeld de plicht om in voldoende mate mee te werken aan re-integratieactiviteiten.

De jongere die bereid is om te werken door elke algemeen geaccepteerde arbeid te aanvaarden en daarvoor ook beschikbaar is, kan ook aanspraak maken op inkomensondersteuning. Als duidelijk is dat de Wajonger vanaf het eerste begin niet bereid is om te werken dan voldoet hij niet aan de voorwaarden om aanspraak te kunnen maken op inkomensondersteuning. Indien later op enig moment blijkt dat de Wajonger niet bereid is om te werken dan wordt de inkomensondersteuning beëindigd. UWV zal aan de hand van gedragingen van de betrokkene beoordelen of daarvan sprake is. In ieder geval zal het afslaan van een passend werkaanbod in principe aanleiding zijn voor UWV om geen inkomensondersteuning meer te verlenen omdat niet aan de voorwaarden daarvoor wordt voldaan. Zodra de jongere weer aan de voorwaarden voor inkomensondersteuning voldoet, kan hij daarop opnieuw een beroep doen.

Deze uitgangspunten en deze nieuwe benadering passen naar de mening van het kabinet bij een wet die de primaire functie heeft om jongeren met (gedeeltelijk) arbeidsperspectief naar werk te ondersteunen en begeleiden.

De voorgestane aanpak is op hoofdlijnen geschetst en dient nog verder uitgewerkt te worden. In het wetsvoorstel en de memorie van toelichting zal op deze materie uitgebreid worden ingegaan, evenals op de vraag van de leden van de PvdA-fractie in welke gevallen geen recht bestaat op inkomensondersteuning anders dan bij het niet bereid zijn om algemeen geaccepteerde arbeid te aanvaarden.

Rechten en plichten

De nieuwe regeling is erop gericht dat Wajongers maximaal werken. In de nieuwe regeling in de Wajong wordt een recht op arbeidsondersteuning waaraan rechten en plichten zijn verbonden opgenomen. De Wajonger die recht heeft op arbeidsondersteuning kan tevens inkomensondersteuning ontvangen wanneer voldaan wordt aan bepaalde voorwaarden.

Zoals hierboven reeds is opgemerkt, zijn aan dit recht op arbeidsondersteuning ook verplichtingen verbonden, zoals de plicht om mee te werken aan re-integratie inclusief de plicht om algemeen geaccepteerde arbeid te aanvaarden. Dit houdt bijvoorbeeld in dat jonggehandicapten die deelnemen aan een re-integratietraject zich daarvoor in voldoende mate moeten inspannen en uiteindelijk ook werk moeten aanvaarden. Het recht op ondersteuning en de daarbij behorende verplichtingen zijn gericht op snelle en duurzame re-integratie: iedere jonggehandicapte die kan werken, moet ook aan de slag gaan. Hij krijgt van UWV die ondersteuning en begeleiding die voor het vinden van werk noodzakelijk is. De jonggehandicapte moet zich echter zelf ook actief opstellen en heeft dus

ook een eigen verantwoordelijkheid. Het is daarom van belang dat hij weet wat er van hem wordt verlangd, maar ook wat hij van UWV mag verwachten. Dit vereist een heldere set rechten en plichten, die nader uitgewerkt wordt in het wetsvoorstel, evenals het daarbij behorende sanctiebeleid.

Vrijwillig opteren

De volledig en duurzaam arbeidsongeschikte jonggehandicapte die op vrijwillige basis opteert voor de werkregeling wordt op dezelfde wijze behandeld als de jonggehandicapte die door de UWV beoordeling in deze regeling komt. Enerzijds komt hij in aanmerking voor ondersteuning en begeleiding door UWV. Anderzijds gaan voor hem ook de re-integratieverplichtingen gelden en zal ook op de naleving daarvan worden toegezien. Daarbij is van belang dat als er, uitgaande van de vaardigheden en bekwaamheden van deze Wajonger, geen passend werkaanbod is, beëindigen van de inkomensondersteuning niet snel aan de orde zal zijn. Uiteraard wordt hij wel verplicht zich in te spannen bij re-integratieactiviteiten. Als eenmaal geopteerd is voor de werkregeling is deelname niet langer vrijblijvend en kan niet of niet in voldoende mate meewerken aan re-integratie tot het opleggen van een sanctie door UWV leiden.

Hoogte van de inkomensondersteuning (bij geen werk, werk en studie/school)

Inkomensondersteuning jonggehandicapten

Vragen 31 224, nr. 25

PvdA 3: Welk inkomensregime wil het kabinet laten gelden voor een volledig arbeidsongeschikte die nog meent perspectief op arbeidsparticipatie te hebben, en die opteert voor de werkregeling? En welke mogelijkheden krijgen deze jongeren om later te «switchen»?

Opteren voor de werkregeling houdt in dat de volledig en duurzaam arbeidsongeschikte op dezelfde wijze wordt behandeld als de overige jonggehandicapten. Enerzijds komt hij in aanmerking voor de ondersteuning en begeleiding die UWV biedt bij het vinden en behouden van werk alsmede voor inkomensondersteuning. Anderzijds gaan voor hem dezelfde participatie- en re-integratieplichten gelden. Hiermee strookt het niet als iemand de vrije keuze zou hebben om uit de werkregeling te stappen op het moment dat hij dat wil. Daarmee zou hij op elk willekeurig moment zijn terugkeer naar werk kunnen afbreken, terwijl daarvoor door UWV inspanningen zijn geleverd en kosten zijn gemaakt. Uiteraard kan bij de tweede keuring alsnog worden voorgesteld dat iemand volledig en duurzaam arbeidsongeschikt is.

Vragen 31 224, nr. 25

PvdA 22: Volgens het kabinet zal bij een loonwaarde van minder dan 20% WML veelal sprake zijn van dusdanig zware beperkingen dat de werkregeling niet aan de orde zal zijn. Hoe wordt de loonwaarde vastgesteld: op grond van een theoretische exercitie of wordt deze individueel in de praktijk gemeten?

De loonwaarde wordt door de arbeidsdeskundige jonggehandicapten van UWV vastgesteld. Deze doet dat op basis van een analyse van een concrete aangeboden functie, waarbij de verschillende taakonderdelen worden beschouwd en gerelateerd aan de mogelijkheden van de jongere. Na analyse resteert een percentage dat moet worden gezien als de loonwaarde van de jongere. De definitieve vaststelling van het percentage

gebeurt altijd in overleg met de jongere en de werkgever. Het is dus een praktische en geen theoretische exercitie.

Vragen 31 224, nr. 25

PvdA 26: Hoe verhoudt de nu voorgestelde werkregeling zich tot artikel 11 van de «Regeling samenloop arbeidsongeschiktheidsuitkering met inkomsten uit arbeid»?

De betreffende bepaling kan in de huidige situatie van toepassing zijn als een Wajong-gerechtigde inkomsten uit arbeid verwerft. In de voorgestelde regeling is een dergelijke bepaling niet meer nodig, omdat de hoogte van de loonaanvulling – anders dan de hoogte van de Wajong-uitkering – gerelateerd is aan de hoogte van het arbeidsinkomen.

Vragen 31 224, nr. 25

PvdA 33: Welke regels voor inkomensverrekening wil het kabinet laten gelden voor Wajongers die straks de periode van de werkregeling hebben doorlopen? Toch niet de huidige «zaagtand» van de loondispensatieregeling?

Voor deze groep zou de loonaanvulling onder dezelfde voorwaarden en volgens dezelfde verrekeningssystematiek verstrekt kunnen worden als die in het kader van de werkregeling. In het kader van de wettelijke regeling zal overwogen worden of het (onder voorwaarden) mogelijk moet zijn om loonaanvulling ook te ontvangen indien het totale inkomen hoger uitkomt dan 100% van het wettelijke minimumloon. Afhankelijk van de precieze voorwaarden kan meer werken hierdoor beter worden gestimuleerd. Nadeel is echter dat dit tot hogere kosten leidt en de mogelijke overgang naar arbeid zonder aanvullende inkomensondersteuning wordt vertraagd. De memorie van toelichting bij het wetsvoorstel zal hier nader op ingaan.

Vragen 31 224, nr. 25

PvdA 37: In hoeverre kan sprake zijn van gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid wanneer iemand de werkregeling heeft doorlopen? Wat zijn dan de inkomensgevolgen van werkaanvaarding, toename van inkomsten uit werk en verlies van inkomsten uit werk?

De jonggehandicapte zal vlak voor zijn 27e verjaardag of vlak voordat zeven jaar zijn verlopen, worden herbeoordeeld door UWV. Tijdens de werkregeling ontstaat inzicht in welke arbeid en welk loon een jongere aankan, met of zonder ondersteuning. Dit bepaalt of de jongere gedeeltelijk arbeidsgeschikt is zoals hiervoor reeds is aangegeven (vraag 33) zal in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel nader ingegaan worden op de berekening van de loonaanvulling na 27-jarige leeftijd bij werkaanvaarding, toename van inkomsten uit arbeid en verlies van inkomsten uit werk.

Vragen 31 224, nr. 25

SP 52: Wajongers waarbij duurzaam geen perspectief bestaat op arbeid blijven 75% van het WML ontvangen. Is het kabinet bereid om de structurele armoedesituatie van deze groep te verlichten en de inkomensondersteuning voor deze groep vast te stellen op 100% van het WML? Zo neen, wat zijn hierbij de argumenten?

Naar het oordeel van het kabinet bevinden volledig en duurzaam arbeidsongeschikten zich niet in een structurele armoedesituatie. Het niveau van inkomensbescherming in de Wajong, eventueel met een toeslag op grond van de Toeslagenwet en/of een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand, is voor hen hoger dan of gelijk aan het sociale minimum.

Vragen 31 224, nr. 25

SP 53: Waarom wordt de loonaanvulling teruggebracht van 120% WML naar 100% WML?

De loonaanvulling tot 120% van het wettelijk minimumloon is in de huidige Wajong alleen onder zeer specifieke voorwaarden aan de orde. De jonggehandicapte moet onder andere werken met loondispensatie en er is een jobcoachvoorziening. Het stelsel in Nederland kent vanuit het oogpunt van bescherming een minimumloon en een aan dat minimumloon verbonden sociaal minimum. Voor mensen, zoals jonggehandicapten, die niet zelf het minimumloon verdienen, is het zaak dat hun inzet om te werken lonend is. Het kabinet vindt het onlogisch dat loonaanvulling zou plaatsvinden tot boven het minimum beschermingsniveau voor werkenden.

Vragen 31 224, nr. 25

SP 55: Indien de inkomsten uit werk, door omstandigheden, tijdelijk toch onder de 20% WML uitkomen, wat is dan de inkomenspositie van een Wajonger?

Een jonggehandicapte die tijdelijk minder verdient dan 20% WML, ontvangt een inkomensondersteuning die zijn loon aanvult tot 75% van het wettelijk minimumloon, tenzij hij verwijtbaar minder verdient dan voornoemd bedrag.

Vragen 31 224, nr. 25

VVD 73: Op het gebied van de inkomensondersteuning is de brief niet helder. Wordt er nu op 70% of 75% ingezet? Mede door de afwijkende meningen van verschillende politici van de coalitiepartners op dit gebied zouden de leden van de VVD-fractie over de intenties op dit terrein duidelijkheid. Op pagina 7 van de brief van het kabinet staat dat, totdat blijkt of de werkregeling daadwerkelijk werkt, de inkomensondersteuning van Wajongers 75% WML zal zijn. Op basis van welke criteria wordt beoordeeld of de werkregeling werkt?

ChristenUnie 89: Wanneer «werkt» de werkregeling volgens het kabinet? Aan welke criteria moet dan voldaan zijn? Wanneer gaat het kabinet vaststellen of de werkregeling «werkt»?

De hoogte van de inkomensondersteuning bedraagt 75% van het wettelijk minimumloon als de jonggehandicapte niet werkt, mits hij voldoet aan de voorwaarden. De regeling werkt als het mogelijk blijkt het grootste deel van de instroom een effectief arbeidsaanbod te doen.

Vragen 31 224, nr. 25

VVD 74: In de brief wordt aangegeven dat «in de nieuwe regeling een groot deel van degenen die onder de bestaande Wajong regeling volledig arbeidsongeschikt zouden zijn, voortaan worden ingedeeld als personen met participatiemogelijkheden». Worden er nieuwe definities geïntro-

ceerd betreffende het begrip «volledig arbeidsongeschikt»? Tot welk doel? Hoe luiden deze definities?

De definitie zal in de nieuwe Wajong niet wijzigen. Wel zal, anders dan nu, er een aparte regeling komen voor volledig en duurzaam arbeidsongeschikten. Het begrip «duurzaam» is voor de Wajong nieuw, maar wordt al gehanteerd in de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA). De overige jonggehandicapten komen in de werkregeling. Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt naar de mate van arbeidsongeschiktheid. Alles op alles zal worden gezet om hen aan werk te helpen; zij beschikken immers over participatiemogelijkheden. Dit is de kern van de passage in de brief waarnaar de leden van de VVD-fractie verwijzen.

Vragen 31 224, nr. 25

SGP 102: De leden van de SGP-fractie menen dat meer werk ook moet lonen als iemand een lagere loonwaarde heeft. Zij doen een alternatief voorstel voor de werkregeling om het werk voor jongeren nog lonender te maken.

Het kabinet begrijpt dat het voorstel van deze leden als volgt werkt. Als de jonggehandicapte niet werkt ontvangt hij een inkomensondersteuning van 75% van het wettelijk minimumloon. Dit is niet anders dan in het kabinetsvoorstel. Als de jonggehandicapte een baan vindt, spelen de volgende variabelen een rol bij de hoogte van het totale inkomen: het cao-loon, de loonwaarde en het aantal uren dat wordt gewerkt. Naarmate deze drie variabelen een hogere waarde hebben, is het loon dat de betrokkene ontvangt (de letter A in het voorstel) vanzelfsprekend hoger. In het kabinetssvoorstel wordt dit loon op betrekkelijk eenvoudige wijze aangevuld waardoor direct duidelijk is dat het totale inkomen van de jonggehandicapte toeneemt. In het voorstel van de leden van de SGP-fractie is dit moeilijker te doorgronden. De inkomensondersteuning wordt namelijk gesplitst in twee componenten: een loonaanvulling over de gewerkte uren (de letter B in het voorstel) en een uitkering over de niet-gewerkte uren (de letter C in het voorstel). Daarbij geldt dat de loonaanvulling hoger is naarmate meer uren wordt gewerkt en naarmate de loonwaarde lager is. De hoogte van de uitkering is enkel afhankelijk van de niet-gewerkte uren: zij daalt naarmate meer uren wordt gewerkt.

Een en ander betekent het volgende.

1. Als de jonggehandicapte meer uren gaat werken, dan neemt zijn loon toe (A), neemt zijn loonaanvulling toe (B) en daalt zijn uitkering (C). De toename van loon plus loonaanvulling (A + B) is hoger dan de vermindering van de uitkering (C), zodat het totale inkomen zal toenemen.
2. Als de loonwaarde van de jonggehandicapte toeneemt, dan neemt zijn loon toe (A), daalt zijn loonaanvulling (B) en blijft zijn uitkering gelijk. Omdat de toename van het loon (A) hoger is dan de afname van de loonaanvulling (B), zal het totale inkomen toenemen.
3. Als het cao-loon van de functie toeneemt, dan neemt het loon toe (A), terwijl de loonaanvulling (B) en de uitkering (C) gelijk blijven. Het totale inkomen van de jonggehandicapte neemt dus toe.

Het totale inkomen neemt dus toe als de jonggehandicapte meer uren gaat werken, zijn loonwaarde toeneemt of het cao-loon toeneemt. Dit is het aantrekkelijke van het voorstel van de leden van de SGP-fractie. Een nadeel is echter dat het geheel nogal ondoorzichtig is: het totale inkomen bestaat uit drie componenten, die bij een uitbreiding van het aantal arbeidsuren (zie 1.) of een wijziging van de loonwaarde (zie 2.) in verschillende richtingen veranderen: de ene neemt toe, de andere neemt af. Dit komt niet overeen met de wens om tot een eenvoudiger regeling te

komen, zodat de jonggehandicapte en zijn directe omgeving helder zicht heeft op wat hij aan meer werken overhoudt.

Een ander nadeel is dat de hoogte van de inkomensondersteuning (B + C) hoger of lager kan zijn bij hetzelfde loonniveau. Dat kan als volgt duidelijk worden gemaakt. Eenzelfde loonniveau (A) kan worden bereikt bij verschillende combinaties van arbeidsuren, loonwaarde en cao-loon. De hoogte van de inkomensondersteuning (B + C) kan bij elke combinatie anders zijn. Met andere woorden, twee jonggehandicapten die een gelijk loon ontvangen, kunnen een hogere of lagere inkomensondersteuning ontvangen. Deze ongelijkheid doet zich in het kabinetsvoorstel niet voor: twee jonggehandicapten die hetzelfde loon verdienen, ontvangen een even hoge inkomensondersteuning.

Tot slot is een nadeel dat de inkomensondersteuning pas eindigt als de loonwaarde 1 (100%) is en als in voltijd (36 uur) wordt gewerkt. Bovendien heeft de hoogte van het cao-loon geen invloed op het recht op en de hoogte van de inkomensondersteuning. Dit heeft twee gevolgen. Ten eerste, zoals de leden van de SGP-fractie onderkennen, dat de inkomensondersteuning het loon kan aanvullen tot (ver) boven het wettelijk minimumloon. Ten tweede kan recht op inkomensondersteuning bestaan, terwijl de jonggehandicapte meer dan het wettelijk minimumloon verdient.

Vragen 31 224, nr. 25

PvdA 34: Kunnen de Wajongers van de toekomst ook aanspraak maken op een uitkering op grond van de WIA? Wat gebeurt er met Wajongers die langer dan vijf jaar hebben gewerkt, en die vanwege een toename van hun handicap uitvallen uit arbeid? Maken zij aanspraak op een Wajonguitkering, een WIA-uitkering of geen enkele uitkering?

PvdA 35: Welke voor- en nadelen zijn volgende het kabinet verbonden aan verlenging van de terugvaloptie naar de Wajong tot de 65ste verjaardag (NB: nu 5 jaar)?

PvdA 36: Op welke manier heeft het kabinet rekening gehouden met de mogelijkheden voor jonggehandicapten om zich na het vervallen van de terugvaloptie in de Wajong te verzekeren, bijvoorbeeld wanneer zij als zelfstandige willen beginnen?

PvdA 40: Hoe lang kunnen Wajongers die werken in de werkregeling, blijven terugvallen op de Wajong uitkering, als hun inkomen uit werk hoger is dan 100% WML?

SP 59: In het voorstel is een terugvaloptie opgenomen van maximaal 5 jaar, kan het kabinet beargumenteren waarom de aanbevelingen van de STAR en de SER hierover niet zijn overgenomen?

VVD 77: Een groot probleem bij mensen in de Wajong blijkt dat zelfs bij een geslaagde gang naar de reguliere arbeidsmarkt het uitvalpercentage zeer hoog ligt. Het kabinet licht toe dat bij uitval er eventueel nieuwe begeleiding kan plaatsvinden maar dat, onder de nieuwe plannen, deze minder intensief zal zijn dan tijdens het initiële traject. Wat zijn in deze gevallen de (nieuwe) regels omtrent de verstrekking van, of het voortzetten van de Wajonguitkering?

ChristenUnie 96: Is het uitgesloten dat iemand die op 18-jarige leeftijd op grond van zijn of haar beperking in de Wajong werkregeling terecht komt, later een beroep op de bijstand moet doen?

Een terugvaloptie voor jonggehandicapten en samenloop met andere uitkeringen hangen nauw met elkaar samen. Immers, als er aanspraak bestaat op een andere uitkering is er minder reden voor een terugvaloptie (en omgekeerd). In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel zal hier uitgebreid op worden ingegaan.

Vragen 31 224, nr. 25

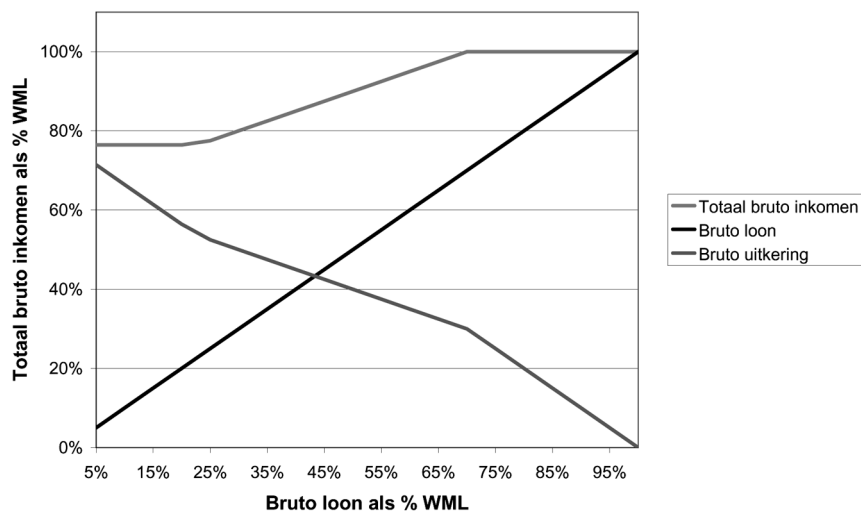
VVD 79: Kan het kabinet toelichten hoe de inkomensvoorziening voor jonggehandicapten in andere EU staten is georganiseerd?

De inkomensvoorziening in Nederland voor jonggehandicapten is uniek. In andere EU staten is er alleen een regeling voor (gedeeltelijk) arbeidsongeschikten. In enkele EU landen is er voor jongeren die vanaf hun geboorte volledig arbeidsongeschikt zijn een aparte regeling. Een exacte landenvergelijking is (op dit moment) niet voorhanden. Op dit moment voert de Universiteit van Tilburg, op basis van subsidie van UWV, een Europees vergelijkend onderzoek uit naar jonggehandicapten. In deze studie worden de regelingen (in een aantal Europese landen) in kaart gebracht. Basis gedachte achter de vergelijking is niet het zoeken naar specifiek met Nederland vergelijkbare regelingen, maar een indruk te krijgen van het pakket aan maatregelen dat ondersteuning biedt aan jonggehandicapten.

Vragen 31 224, nr. 25

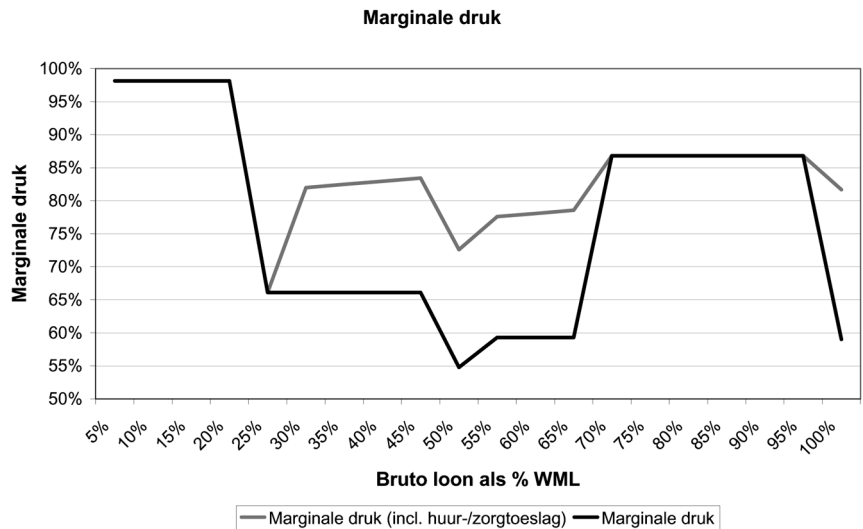
VVD 78: Het CNV heeft in haar notitie «kabinetsplannen Wajong» een schema weergegeven met een uitwerking van de systematiek loonaanvulling (zie pagina 4). Kan het kabinet een uiteenzetting geven van de ontwikkeling van de marginale wig, inclusief de huur- en zorgtoeslag bij de verschillende inkomensniveaus?

In onderstaande grafiek is de ontwikkeling van het totale bruto inkomen van een jonggehandicapte weergegeven, uitgedrukt als percentage van het wettelijk minimumloon. Hierin is te zien dat het totale bruto inkomen langzaam oploopt tot 100% van het minimumloon.

In de volgende grafiek is een beeld gemaakt van de marginale druk dat hoort bij het loongebouw in de werkregeling. In andere woorden: hoeveel gaat een persoon in de werkregeling er op netto vooruit wanneer deze persoon meer gaat werken. Hierbij is ook gekeken naar effecten in de

zorgtoeslag en de huurtoeslag. Effecten die kunnen optreden door inkomensondersteuning door gemeenten zijn niet meegenomen. Wat in de grafiek opvalt is dat iemand in de werkregeling (vanaf een ondergrens van 20% van het minimumloon) er in het hele inkomenstraject op vooruit blijft gaan als hij meer gaat werken. Zelfs wanneer het totale bruto inkomen niet meer stijgt (vanaf een loon van 70% van het minimumloon) blijft hij er netto op vooruit gaan. Dit effect ontstaat als volgt. De stijging van het loon vanaf 70% van het minimumloon leidt tot een evenredige verlaging van de inkomensaanvulling. Echter, omdat het loon blijft stijgen, neemt het recht op arbeidskorting toe. Hierdoor gaat iemand in de werkregeling er netto op vooruit bij een gelijkblijvend bruto inkomen.

Inkomensondersteuning tijdens school en studie

Vragen 31 224, nr. 25

SP 68: Wat is het totaal netto inkomen van een gemiddelde student MBO, HBO en WO en wat is het netto inkomen voor een student met een Wajong uitkering in het MBO, HBO en WO in de huidige en voorgestelde situatie?

ChristenUnie 92: Kan het kabinet een overzicht geven van de hoogte van het inkomen van studerende Wajongers (uitgesplitst naar de woonsituatie (thuis-/uitwonend), inkomensniveau ouders, al dan niet ontvangen van een Wajong uitkering) in de huidige en de nieuwe situatie?

De onderstaande tabel geeft aan wat de hoogte van studiefinanciering is voor de jongere die MBO of HO (HBO/WO) doet, uitgesplitst naar de woonsituatie (thuis-/uitwonend). De studiefinanciering bestaat uit drie componenten:

- Basisbeurs: hoogte is afhankelijk van woonsituatie en schooltype.
- Aanvullende beurs: hoogte is afhankelijk van het inkomen van de ouders.
- Rentedragende lening: hoogte is afhankelijk van woonsituatie en schooltype.

Tabel 1 Netto-bedragen studiefinanciering (2008)

Studie-financiering	Basisbeurs	maximale aanvullende beurs	maximale lening	totaal
		<i>Uitwonend</i>		
Mbo	€ 236	€ 314	€ 158	€ 708
Ho	€ 255	€ 227	€ 280	€ 762
		<i>Thuiswonend</i>		
Mbo	€ 72	€ 296	€ 158	€ 526
Ho	€ 92	€ 209	€ 280	€ 581

De hoogte van de huidige Wajong-uitkering en de hoogte van de studieregeling jonggehandicapten in de nieuwe situatie staan in tabel 2 weergegeven. Deze hoogte is niet afhankelijk van de woonsituatie of de inkomenssituatie van de ouders. Het onderstaande bedrag ontvangt de jongere met een beperking naast de studiefinanciering. Voor de 18–20-jarigen is het netto bedrag voor 75% WML hoger dan het bruto bedrag, vanwege de regeling voor buitengewone uitgaven. Vanwege het lage bruto inkomen wordt hierover geen belasting betaald. De regeling voor buitengewone uitgaven kent een bepaling dat wanneer een deel van de aftrek niet verzilverd kan worden, dat dit deel door de belastingdienst wordt uitbetaald. Hierdoor ligt het netto inkomen hoger dan het bruto inkomen voor de 18–20-jarigen.

Tabel 2 Netto-bedragen Wajong in de huidige en nieuwe situatie (2008)

	75% WML Bruto	Huidige situatie Wajong-uitkering 75% WML netto	Nieuwe situatie Studieregeling jonggehandicapten 25% WML
23–27	1 115	959	398
22 jaar	928	841	343
21 jaar	794	756	298
20 jaar	679	683	261
19 jaar	586	607	233
18 jaar	510	531	207

Vragen 31 224, nr. 25

PvdA 28: In hoeverre beschikt het kabinet over onderzoek waaruit blijkt in hoeverre de inkomensbehoefte gehandicapte studenten verschilt van niet-gehandicapte studenten?

PvdA 29: Kan het kabinet onafhankelijk onderzoek overleggen waaruit blijkt dat de 25% WML voldoende compensatie biedt voor het niet kunnen aanhouden van een bijbaantje door gehandicapte studenten, rekening houdend met de extra kosten voor levensonderhoud die voortvloeien uit de handicap (vervoerskosten, eigen bijdragen)?

Het stelsel van studiefinanciering biedt voor jongeren voldoende financiële ondersteuning om zich te richten op de studie. Het kabinet vindt dat studiefinanciering ook voor studerende jongeren met een beperking de voor de hand liggende maatstaf is. De *studieregeling jonggehandicapten* op grond van de Wajong voorziet daarbovenop in een passende extra inkomensondersteuning ter compensatie van het feit dat de jongere met beperking naast zijn studie niet of minder kan verdienen dan de niet-gehandicapte student. Deze studietoelage bedraagt 25% van het wettelijke minimumloon (afhankelijk van leeftijd variërend van € 207 tot € 398, zie hierboven in tabel 2). In combinatie met de studiefinanciering voorziet dit jonggehandicapten die studeren van een adequate financiële ondersteu-

ning en er van uitgaande dat ze niet of minder kunnen werken gelijk leeftijdsgenoten en om die reden zonder de toelage op additionele leningen aangewezen zouden zijn.

Het kabinet beschikt niet over onderzoek waaruit blijkt in hoeverre de totale inkomensbehoefte van gehandicapte studenten verschilt van niet-gehandicapte studenten. Dit onderzoek is in het kader van de studieregeling niet noodzakelijk, aangezien niet de totale inkomensbehoefte, maar alleen in het gedeelte loonderving (het niet of minder kunnen verdienen naast studie) wordt voorzien. In de extra kosten voor levensonderhoud die voortvloeien uit de handicap, zoals aanpassingen (vervoersvoorzieningen, meeneembare voorzieningen, etc.) en in het – onder voorwaarden – langer mogen doen over de studie wordt reeds gedeeltelijk voorzien via andere regelingen.

Vragen 31 224, nr. 25

PvdA 30: Is het kabinet bereid jaarlijks in kaart te brengen welke gevolgen de veranderingen van de Wajong voor studenten hebben voor het aantal Wajongers dat besluit te gaan studeren, en het parlement hierover telkens te informeren?

PvdA 31: Is het kabinet bereid een nulmeting uit te voeren van het aantal Wajongers dat om financiële redenen besluit niet (verder) te studeren, en om deze meting na invoering van de werkregeling periodiek te herhalen?

ChristenUnie 93: Werkt het verlagen van de Wajong-uitkering van studerende Wajong drempelverhogend om te gaan studeren? Is het kabinet bereid dit te laten onderzoeken?

UWV noch de Informatie Beheergroep (IBG) registreren of een Wajonger studeert. Volgens gegevens van de Belastingdienst hadden eind 2005 ongeveer 4000 personen zowel een Wajong-uitkering als studiefinanciering. Gezien de hoge instroom van de afgelopen jaren is de verwachting gerechtvaardigd dat het aantal samenloopgevallen op dit moment hoger ligt. Vanaf 2010 zal UWV registreren hoeveel Wajongers op basis van de studieregeling jonggehandicapten een inkomensondersteuning ontvangen. UWV kan bij jongeren vervolgens bijvoorbeeld jaarlijks steekproefsgewijs informeren naar de reden van studiebeëindiging.

Vragen 31 224, nr. 25

ChristenUnie 94: Wordt de duur van het recht van Wajongers op studiefinanciering uitgebreid? Zo neen, op welke wijze wordt voorzien in de situatie, waarin een Wajonger omwille van zijn beperking dermate lang over zijn studie doet, dat het recht op studiefinanciering vervalt?

Het stelsel van studiefinanciering voorziet reeds in de mogelijkheid om bij studievertraging een verlenging aan te vragen. De student kan een «verzoek om een voorziening prestatiebeurs bij arbeidsongeschiktheid of bijzondere omstandigheden» indienen als hij:

- in verband met een medische of niet-medische bijzondere omstandigheden niet binnen de duur van de prestatiebeurs (4 jaar) de studie af kan ronden,
- in verband met een medische of niet-medische bijzondere omstandigheden het diploma niet binnen 10 jaar kan halen, of
- tijdens de diplomatermijn voor meer dan 80% arbeidsongeschikt wordt.

Bij toekenning wordt de prestatiebeurs (basisbeurs, eventueel aanvullende beurs en OV-kaart) omgezet in een gift en/of de periode van 4 jaar of de diplomatermijn van 10 jaar verlengd.

Maatregelen voor werkgevers

Vragen 31 224, nr. 25

PvdA 7: Waarom kiest het kabinet voor het instrument van loondispensatie en niet (ook) voor loonkostensubsidies waarvan de hoogte afhankelijk is van objectieve criteria? Waarom misgunt het kabinet Wajongers met verminderde arbeidsproductiviteit de mogelijkheid om volwaardig onder een cao te werken en om pensioen op te bouwen?

PvdA 39: Hoe werkt de premiekortingsregeling voor Wajongers?

SGP 103: De premiekorting vinden de leden van de SGP-fractie een onrechtvaardige regeling, omdat alleen werkgevers die meer personeel in dienst hebben voluit gebruik kunnen maken van de korting op de premies. Deze regeling zou daarom vervangen moeten worden door een alternatieve regeling die ook voor de kleinere ondernemers voordeel oplevert. Wat vindt het kabinet van een plaatsingsbudget voor de werkgever van drie jaar lang € 3333,- (in totaal dus € 9999,-)? Door dit budget te spreiden over drie jaar wordt voorkomen dat de werkgever de premie in één keer opstrijkt en de Wajonger na een jaar de deur wijst, om vervolgens weer een nieuwe Wajonger aan te nemen. Het plaatsingsbudget wordt na afloop van het jaar uitgekeerd. Als de Wajonger in de loop van het betreffende jaar ontslag neemt of krijgt, wordt een evenredig deel van het plaatsingsbudget uitgekeerd. De leden van de SGP-fractie vragen om een heldere reactie.

ChristenUnie 85: Wat is het participatie-effect van de huidige premiekortingsregeling en wat zou hiernaast het participatie-effect zijn wanneer er een belastingvrij plaatsingsbudget komt voor werkgevers die een Wajonger in dienst nemen?

Vragen 31 224, nr. 24

ChristenUnie 12: Wat is het effect van een (belastingvrije) «duurzaamheidsbonus» (die wordt uitgekeerd als de werknemer een aantal jaren in dienst is) op de duurzaamheid van de dienstbetrekking van Wajongers?

Voor Wajongers kunnen zowel loondispensatie als loonkostensubsidies worden ingezet, afhankelijk van de situatie van de betrokkene. Loondispensatie ontslaat de werkgever van de arbeidsrechtelijke verplichting om het wettelijk minimumloon te betalen aan een Wajonger die niet op het niveau van functieloon kan werken. Het loon dat de Wajonger verdient wordt aangevuld. Loondispensatie kan structureel worden ingezet op basis van objectieve criteria gebaseerd op de mogelijkheden en beperkingen van de betreffende Wajonger.

Loonkostensubsidie is een tijdelijk instrument dat bedoeld is om een periode van geringere arbeidsproductiviteit te overbruggen en de werkgever te stimuleren om de betrokkene in dienst te nemen.

De premiekorting voor arbeidsgehandicapten is een korting op de af te dragen premies door de werkgever. Werkgevers hoeven de premiekorting niet aan te vragen, maar houden de korting maandelijks in op de totaal verschuldigde premieafdracht aan de Belastingdienst.

De premiekorting arbeidsgehandicapte is een jaarlijks bedrag van € 2042, gedurende 3 jaar. Speciaal voor Wajongers komt bovenop die premie-

kortingsregeling een extra bedrag. Op jaarbasis gaat het om een extra bedrag van € 1360, gedurende 3 jaar. Per jaar ontvangt de werkgever dus € 3042 aan premiekorting.

Het kabinet heeft op dit moment geen zicht op de omvang van het effect van een duurzaamheidsbonus en onder welke voorwaarden dit effect in positieve zin kan optreden.

Verondersteld mag worden dat een duurzaamheidsbonus zoals bedoeld een positief effect kan hebben op de duurzaamheid van een dienstbetrekking.

Vragen 31 224, nr. 25

PvdA 14: Hoe zal het servicecentrum Wajong samenwerken met de SW-bedrijven (begeleid werken)?

SP 47: Het service centrum Wajong moet vanaf oktober 2008 operationeel zijn, beschikt dit service centrum dan ook al over bestanden met vacatures en werkzoekenden? Zo neen, wanneer dan wel?

SP 48: Hoeveel service centra komen er en waar?

ChristenUnie 87: Gaat het UWV op structurele basis een servicecentrum inrichten of wordt dit op basis van een (tijdelijke) pilot gedaan?

UWV is bezig een servicepunt in te richten dat zorg draagt voor de lastenverlichting van werkgevers. Het gaat hierbij om verschillende taken zoals de ziekmelding van een Wajonger door een werkgever, het aanvragen van voorzieningen en het afhandelen van algemene en specifieke vragen van werkgevers. Vanaf oktober 2008 is het servicecentrum operationeel. Het servicecentrum is vooral gericht op de ondersteuning van werkgevers die reguliere arbeid bieden om voor hen de drempels om Wajongers in dienst te nemen zoveel mogelijk weg te nemen. Waar nodig kan die ondersteuning ook aan SW-bedrijven worden gegeven.

Er komt één landelijk opererend servicecentrum voor werkgevers bij UWV te Apeldoorn. Dit tijdelijke servicecentrum zal zorgdragen voor de verbinding met regionale vestigingen van Locaties voor Werk en Inkomen (LWI). Naar verwachting zal UWV in 2010 voor alle vormen van werkgeversondersteuning in Nederland servicepunten operationeel hebben in de LWI's.

Vragen 31 224, nr. 25

PvdA 15: Welke streefcijfers wenst het kabinet te hanteren voor verkorting van de doorlooptijden van verzoeken van werkgevers?

VVD 76: De brief gaat in op de digitalisering en vereenvoudiging van aanvraagformulieren voor werkgevers. Wat is de stand van zaken van deze digitalisering en vereenvoudiging. In welke mate zijn de formulieren vereenvoudigd? Hoe merken werkgevers dit?

Wajong vragen, aanvragen en andere verzoeken van werkgevers zullen door het servicepunt worden afgehandeld, inclusief de daarmee gepaard gaande administratieve handelingen. Het aanvragen van voorzieningen wordt eenvoudiger. Afhankelijk van de aard en complexiteit van het verzoek gaat UWV er van uit dat dit tijdswinst oplevert. De thans geldende wettelijke termijnen zijn leidend en worden daarbij in acht genomen. Het aanvragen van voorzieningen wordt voor een gedeelte gedigitaliseerd mogelijk.

Vragen 31 224, nr. 25

SP 49: Het cliënt volgsysteem is vanaf 1 mei 2008 beschikbaar. Kan het UWV nu al werkgevers bedienen die Wajongers in dienst willen nemen?

SP 50: Het kabinet schrijft dat via de website wajongwerkt.nl vacatures worden geplaatst en dat re-integratiebedrijven hierop kunnen reageren, wat wordt daarmee bedoeld?

UWV werkt aan de website wajongwerkt.nl. Op deze website kunnen werkgevers vacatures en banen plaatsen voor Wajongers. Re-integratiebedrijven kunnen Wajongers naar die vacatures begeleiden. Beoogd doel van de website is om vraag (vacatures en banen bij werkgevers) en aanbod (Wajongers en re-integratiebedrijven die zoeken naar geschikte banen voor Wajongers) bij elkaar te brengen en te matchen. UWV werkt tevens aan het toegankelijker maken van het Wajongbestand, zodat er op aanvragen van werkgevers selecties gedaan kunnen worden. Dit vergt nieuwe acties omdat het automatiseringssysteem van de Wajong tot nu toe conform de huidige regeling primair gericht is op uitkeringsverstrekking.

In de aanloop naar deze nieuwe manier van werken rond matching, kan UWV op dit moment al wel grofmazige selecties uitvoeren met behulp van het Cliënt Volg Systeem Wajong. Het databestand wordt uitgebreid en verbeterd, opdat eind 2008 fijnmaziger selecties kunnen worden gedaan. De daadwerkelijke plaatsing op vacatures geschiedt veelal door re-integratiebedrijven. Er zijn al pilots gestart in samenwerking met een aantal re-integratiebedrijven om vacaturepotentieel dat re-integratiebedrijven in de markt creëren sneller in te vullen met behulp van het Cliënt Volg Systeem Wajong. De Arbeidsdeskundige jonggehandicapte van UWV is regievoerder in de préselectie match voor potentiële plaatsing.

Maatregelen voor werknemers

Vragen 31 224, nr. 24

PvdA 4: Welke maatregelen neemt het kabinet om verbetering te bewerkstelligen op de volgende punten (paragraaf 3 van de brief):

- a. Groter bereik van jobcoaching*
- b. Beperken van de uitval*
- c. Beperken van de kosten (zonder verlies aan effectiviteit)*
- d. Scherpere afstelling van het jobcoachprotocol*
- e. Meer inhoudelijke betrokkenheid van de Wajongteams bij de beoordeling van (vervolg)aanvragen voor jobcoaching?*

ChristenUnie 14: Wat wordt er concreet bedoeld met een «scherpere afstelling van het protocol jobcoach» (bladzijde 5)?

Vragen 31 224, nr. 25

SGP 100: De SGP doet een voorstel voor een nazorgregime en vraagt om een reactie daarop

UWV stelt de indicatie voor de voorziening jobcoaching en toetst of een persoon met een structurele functionele beperking aangewezen is op begeleiding in de werksituatie door een jobcoach. Bij een positief advies voor de persoonlijke ondersteuning wordt afhankelijk van de aard van de beperking en het werk vastgesteld hoeveel uren begeleiding nodig is.

Uit het evaluatieonderzoek (APE, april 2008) blijkt dat 91% van de werkende Wajongers geen coach heeft en ook nooit een coach heeft gehad. Niet alle Wajongers hebben dus begeleiding of nazorg nodig. Het kabinet hecht eraan dat het instrument jobcoaching efficiënt wordt ingezet en is er geen voorstander van om standaard alle Wajongers begeleiding van een jobcoach te geven. Het uitgangspunt moet zijn: alleen begeleiding bieden daar waar dat nodig is. Een goede diagnosestelling moet daarvoor garant staan en in het participatieplan zal op basis van de situatie van de betrokkene bekeken worden welke inzet nodig is (maatwerk).

Op basis van maatwerk wordt vastgesteld hoeveel uren de jobcoach een werknemer met beperkingen gaat begeleiden. De begeleidingsuren worden uitgedrukt als een percentage van de overeengekomen arbeidsuren van de werknemer.

De inzet van jobcoaching wordt beëindigd, zodra het niet meer nodig is. Blijkt het vastgestelde aantal uren op een gegeven moment niet meer te voldoen dan kan elk half jaar het aantal begeleidingsuren worden aangepast.

Gebleken is dat de begeleidingsintensiteit afneemt naarmate de jobcoaching langer duurt. In het eerste halfjaar krijgt 44% van de betrokken cliënten het maximale begeleidingspercentage. In 80% van de gevallen gaat het coachen door na 12 maanden. Meer dan 60% duurt langer dan twee jaar en bij ruim 20% van de personen die door een jobcoach worden begeleid op het werk, duurt de begeleiding langer dan vijf jaar.

Uit het onderzoek zijn verbeterpunten voor de jobcoaching gekomen. Deze verbeterpunten liggen op het vlak van de uitvoering en zijn met UWV, als verantwoordelijke uitvoerder, besproken. Ter verbetering van de uitvoering wordt o.a. gedacht aan verfijning in de indicatiestelling, betere registratie van de inzet en resultaten van jobcoaching en de instelling van een jobcoachregister.

Met scherpere afstelling van het jobcoachprotocol wordt bedoeld meer maatwerk aanbrengen in het voorgestelde aantal uren ondersteuning dat de jobcoach moet leveren. UWV zal in overleg met de brancheorganisaties voorstellen doen om de uitvoering te verbeteren.

Vragen 31 224, nr. 25

PvdA 42: Welke aanvullende maatregelen zal het kabinet nemen om de arbeidsdeelname van de huidige Wajong populatie te verhogen?

SP 67: Is het kabinet bereid om de voorgestelde voorzieningen en ondersteuning ook beschikbaar te stellen aan de huidige Wajong-populatie? Zo neen, waarom niet?

VVD 72: Waarom kiest dit kabinet ervoor om alleen de mensen die pas VANAF 2010 instromen anders te gaan benaderen? Deze keuze leidt ertoe dat de +/- 210 000 mensen die op dat moment al in de regeling zitten, aan hun lot overgelaten worden. Wat zijn de redenen om de voorgestelde maatregelen niet voor het volledige bestand te laten gelden.

ChristenUnie 81: Op basis van de inzichten die met de aanpak van de nieuwe instroom worden verkregen, zullen ook de mogelijkheden van mensen die nu al een Wajonguitkering hebben, moeten worden gestimuleerd. Aan welke maatregelen denkt het kabinet om ook het zittende bestand te stimuleren om te participeren? Op welke termijn komt er meer duidelijkheid over deze plannen?

De introductie van de werkregeling betekent een omvangrijke omwenteling in de wijze waarop UWV jongeren met een beperking ondersteunt bij het vinden (en behouden) van werk. Ook de regelgeving, bijvoorbeeld ten aanzien van inkomensondersteuning in aanvulling op loon, verandert. Het invoeren van de nieuwe regeling en werkwijze dient zorgvuldig te gebeuren en zal de nodige extra inzet van UWV vergen. Daarbij geldt dat ook mensen die al in de regeling zitten, tot die tijd profiteren van concrete maatregelen gericht op betere dienstverlening aan werkgevers.

Het kabinet stelt een aantal concrete maatregelen voor om de ondersteuning van Wajongers en de dienstverlening aan werkgevers te verbeteren. Deze maatregelen zorgen ook voor stimulering van de arbeidsparticipatie van de huidige Wajongers. Het gaat hierbij om:

- afschaffing van het drempelbedrag voor vergoeding van aanpassingen op de werkplek
- oprichting van het servicecentrum Wajong
- vereenvoudiging en digitalisering van aanvragen
- uitbreiding van voorzieningen voor zelfstandigen.
- Lancering website Wajongwerkt.nl

Een aantal maatregelen gaat al in 2008 in (inrichting servicecentrum Wajong, digitaliseren en vereenvoudigen van formulieren en de lancering van de website).

Vragen 31 224, nr. 25

SGP 98: De leden van de SGP-fractie vragen of de regering heeft overwogen om alle Wajongers te herkeuren of hen – in begrijpelijk Nederlands – een re-integratieaanbod te doen.

Het kabinet heeft niet overwogen om alle bestaande Wajongers te herbeoordelen of een re-integratieaanbod te doen. Overigens is de Wajong-populatie tot 45 jaar ook betrokken bij de herbeoordelingsoperatie op grond van het aangepaste Schattingsbesluit die in oktober 2004 van start is gegaan. In 2007 is in 91% van de gevallen de uitkering na de herbeoordeling gelijk gebleven. In geval van een verlaging of beëindiging van de uitkering stelt UWV een re-integratievisie op, waardoor het voor betrokkene duidelijk is op welke ondersteuning hij recht heeft en wat er van hem wordt verwacht.

Overgang van school naar werk

Vragen 31 224, nr. 24

PvdA 1: Welke maatregelen is het kabinet van plan te nemen om scholen voldoende mogelijkheden te geven om de arbeidstoeleiding te professionaliseren (paragraaf 1 van de brief)?

In het Invoeringsplan Passend onderwijs dat op 5 december 2007 naar de Tweede Kamer is gestuurd (Kamerstukken 2007/2008, 27 728, nr. 101) is een aantal maatregelen opgenomen om de doel- en arbeidsgerichtheid van het vso te verbeteren. Het betreft onder meer:

- Het invoeren van kerndoelen in het speciaal onderwijs
- Het in beeld brengen van het ontwikkelingsperspectief van leerlingen via onder meer vormen van assesment en tussentijdse toetsen
- Stage en stagebegeleiding worden onderdeel van de taakstelling van het vso.

Op dit moment wordt de kwaliteitsverbetering van het vso in overleg met de sector verder uitgewerkt. Voor de arbeidstoeleiding is daarbij ook UWV betrokken. Na de zomer ontvangt uw Kamer een notitie met de concrete verbeteractiviteiten.

Vragen 31 224, nr. 24

ChristenUnie 8: Wordt er (in de toekomst) beleidsinformatie opgebouwd om inzicht te krijgen in longitudinale gegevens over Wajongers en de transities (school, werk)?

Vragen 31 224, nr. 25

SGP 101: Door Wajongers te blijven volgen worden problemen in het werk eerder onderkend en kan er in een vroeg stadium actie worden ondernomen om escalatie van de problemen of uitval te voorkomen. Kan het kabinet een reactie geven op voorgaande suggestie?

Er is inmiddels gestart met de voorbereidingen voor het verkrijgen van de benodigde beleidsinformatie. Een van de opties die daarbij verkend wordt, is het volgen van jongeren vanaf een bepaalde leeftijd of vanuit bepaalde schooltypen. Via het Cliëntvolgsysteem (CVS) wordt door UWV longitudinale informatie opgebouwd. Hierbij dient te worden opgemerkt dat UWV alleen de groep Wajongers goed in beeld zal hebben, en ook maar vanaf een bepaalde leeftijd. Of het mogelijk is jongeren vanaf school te volgen wordt nog nader bezien.

Financiële onderbouwing en feitelijke gegevens

Vragen 31 224, nr. 25

PvdA 1: Het kabinet schrijft op bladzijde 1 over de «levenslange Wajong-uitkering»; onder welke omstandigheden vindt thans uitstroom uit de Wajong plaats? Kan het kabinet hiervan een opsomming geven, met kwantificering?

Onderstaande tabel geeft een statistisch overzicht van de in- en uitstroom van Wajongers in 2006 en 2007. De uitstroom is -vergeleken met de instroomrelatief beperkt. Iets minder dan de helft van de uitstroom uit de Wajong wordt veroorzaakt door pensionering of overlijden (48% in 2006 en 44% in 2007). 19% van de uitstroom Wajongers is naar detentie. Ongeveer een kwart stroomt uit wegens herstel. Uit het dossieronderzoek van UWV blijkt dat 50% hiervan een dienstverband heeft in het jaar dat de uitkering beëindigd is. Voor de overige mensen die wegens herstel uitstromen geldt dat zij weer zijn gaan studeren of op een traject zitten naar regulier werk.

	2006	2007
Instroom	13575	15323
Uitstroom	4876	4377
<i>Reden uitstroom</i>		
herstel/herbeoordeling	28%	23%
pensionering	20%	21%
overlijden	25%	26%
detentie	14%	19%
overig	13%	11%
	100%	100%

Vragen 31 224, nr. 25

PvdA 19: Hoeveel extra geld is nodig om het passende werkaanbod te realiseren voor de werkregeling?

Voor de realisering van de werkregeling is gerekend met extra uitgaven voor re-integratie inspanningen die oplopen van 40 miljoen in 2010 tot ruim 50 miljoen in 2013.

Vragen 31 224, nr. 25

PvdA 25: Hoeveel Wajongers werken nu? Hoeveel van hen verdienen een inkomen tot 20% WML, tussen 20 en 35%, tussen 35 en 45%, tussen 45 en 55%, tussen 55 en 65%, tussen 65 en 75%, tussen 75 en 100%, tussen 100 en 130% en boven 130% WML?

Momenteel werkt 25% van de Wajongers (regulier plus sociale werkplaats). Er is geen informatie over de bruto inkomens als percentage van het van toepassing zijnde wettelijk minimumloon. Het onderzoek «Werk moet lonen» van de CG-raad, CNV-jongeren en Jopla geeft wel netto inkomens. Maar deze zijn onvoldoende gespecificeerd naar leeftijd en samenlevingsvorm om daaruit de relatie met het bruto wettelijk minimumloon te kunnen leggen.

Vragen 31 224, nr. 25

PvdA 38: Hoeveel extra kosten kunnen worden verwacht wanneer in de werkregeling wordt overgestapt naar loonaanvullingen tot 120% WML en tot 130% WML, onder handhaving van het principe dat een euro extra inkomsten uit arbeid leidt tot verlaging van de uitkering met een halve euro?

Bij de loonaanvullingen boven de 100% van het wettelijke minimumloon kan het risico ontstaan dat werken buiten de Wajong minder oplevert dan evenveel werken binnen de Wajong, zodat de uitkering voor bepaalde groepen als een fuik kan gaan werken. Daar staat tegenover dat het kabinet het langdurig werken ook voor mensen met een beperking wil belonen met zekere doorgroeimogelijkheden. In het kader van de wettelijke regeling zal overwogen worden of het (onder voorwaarden) mogelijk moet zijn om loonaanvulling ook te ontvangen indien het totale inkomen hoger uitkomt dan 100% van het wettelijke minimumloon. De memorie van toelichting bij het wetsvoorstel zal hier nader op ingaan. In de voorgestelde systematiek van de werk-moet-lonen regeling voor de werkregeling Wajong komt het totale inkomen van een Wajonger die 70% van het wettelijke minimumloon verdient, uit op 100% van het wettelijke minimumloon. Extra kosten ontstaan dus alleen voor die Wajongers die een loonwaarde van meer dan 70% van het wettelijke minimumloon vertegenwoordigen. Deze groep is naar verwachting niet zo groot.

Vragen 31 224, nr. 25

PvdA 41: Hoeveel zullen de voornemens uit de brief van het kabinet gaan kosten (korte termijn en structureel)? Hoe wordt dit gedekt?

Voor de realisering van de werkregeling is gerekend met extra uitgaven voor re-integratie inspanningen die oplopen van 40 miljoen in 2010 tot ruim 50 miljoen in 2013. Het kabinet zal in het kader van de budgettaire besluitvorming in het kader van de begroting 2009 de dekking hiervan bezien.

Vragen 31 224, nr. 25

PvdA 24: Kan het kabinet een grafiek opstellen met op de horizontale as inkomen uit werk (van 0 tot 150% WML) en op de verticale as het totale inkomen (uitkering plus inkomen uitwerk), uitgedrukt in percentages van

het WML, voor zowel de huidige Wajong-regeling als de nu voorgestelde werkregeling?

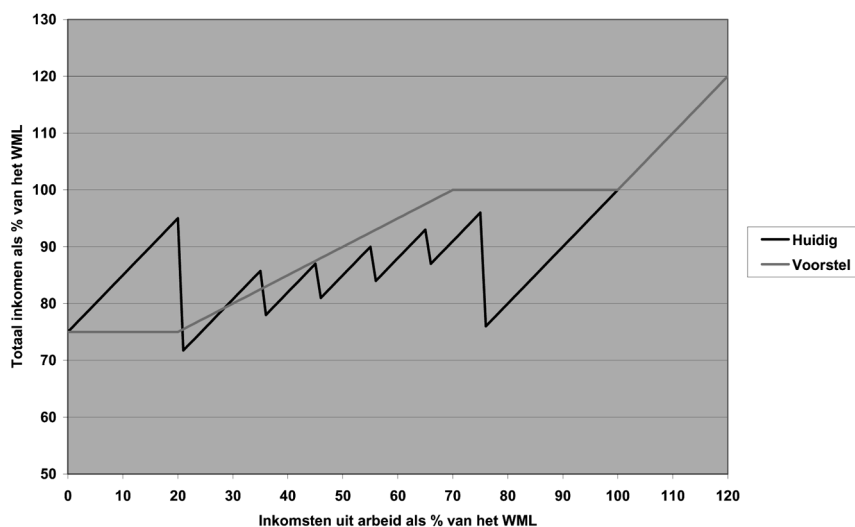
In onderstaande figuur staat de gevraagde grafiek weergegeven. De zaagtandlijn is het verloop van het totale inkomen volgens de huidige systematiek. De zaagtand ontstaat doordat het verdienen van één euro meer kan leiden tot een lagere arbeidsongeschiktheidsklasse met als gevolg een lagere uitkering en daarmee een daling van het totale inkomen.

De recht doorgetrokken lijn is het verloop van het totale inkomen volgens de voorgestelde werkregeling. Als iemand buiten zijn schuld minder dan 20% WML verdient, wordt een inkomensondersteuning gegarandeerd van 75% WML. Voor iedere euro die meer verdiend wordt dan de 20% WML, stijgt het totale inkomen met een halve euro.

Bij een loon van 70% WML is het maximum voor het totale inkomen van 100% WML bereikt. Voor een loon tussen 70% WML en 75% WML blijft het totale inkomen dus op 100% WML.

Als bij de eerste claimbeoordeling de verdien capaciteit van een Wajonger op meer dan 75% WML wordt geschat, komt hij in principe niet in aanmerking voor een Wajonguitkering. Dit geldt zowel in de huidige als in de nieuwe systematiek.

Figuur 1 Totaalinkomen bij inkomsten uit arbeid¹

Vragen 31 224, nr. 25

SP 54: Kan het kabinet een overzicht geven van de netto inkomsten van een Wajonger die: 70%, 80%, 90% of 100% van het WML verdient?

In onderstaande tabel staat voor een aantal inkomensniveaus de hoogte van de loonaanvulling (uitgedrukt als percentage van het WML), het bruto inkomen per maand en het netto inkomen per maand.

De bedragen zijn gebaseerd op het WML voor 2008. Voor het totale bruto inkomen per maand bij een aanvulling tot 75% WML is rekening gehouden met een aanvulling vanuit de TW. Voor de omrekening van bruto naar netto is rekening gehouden met arbeidskorting en het recht op de jonggehandicaptenkorting.

Bij inkomsten tussen 70% WML en 100% WML blijft het totale bruto inkomen constant, maar het totale netto inkomen neemt toe als gevolg

¹ Hierbij is geabstraheerd van de specifieke situatie die het – onder voorwaarden – mogelijk maakt dat de Wajonger een totaalinkomen van maximaal 120% van het wettelijke minimumloon ontvangt (Bremantregeling). Dan is immers sprake van loondispensatie en begeleiding van een jobcoach.

van de toenemende arbeidskorting als het inkomen uit arbeid stijgt. Dus ook voor deze inkomens geldt dat meer werken loont.

Loon	Aanvulling	totaal bruto per maand	totaal netto per maand
20%	55%	€ 1 116	€ 965
30%	50%	€ 1 163	€ 998
40%	45%	€ 1 235	€ 1 047
50%	40%	€ 1 308	€ 1 102
60%	35%	€ 1 381	€ 1 167
70%	30%	€ 1 453	€ 1 227
80%	20%	€ 1 453	€ 1 246
90%	10%	€ 1 453	€ 1 266
100%	0%	€ 1 453	€ 1 285

Vragen 31 224, nr. 24

ChristenUnie 9: Hoe zijn de verschillen met betrekking tot het percentage werkende Wajongers tussen het onderzoek van UWV enerzijds en TNO en UWV anderzijds te verklaren?

UWV berekent dat 29% van de Wajongers die instromen in de periode 2002–2006 een baan hebben. Voor het gehele Wajong bestand in 2007 schat UWV het aandeel werkende Wajongers op 25%. TNO geeft weer dat 26% van alle Wajongers in oktober 2005 werkt. (en van Wajongers in de leeftijd 18–24 jaar 32%). De verschillen tussen de cijfers worden veroorzaakt door verschillende meetmomenten en door dat de groepen waarop de cijfers betrekking hebben verschillen.

Vragen 31 224, nr. 25

VVD 71: Het kabinet komt met een aantal voorstellen echter lijken deze wat betreft de instroom en de omvang van het bestaande bestand (mensen die voor 2010 in de Wajong terecht komen) geen oplossingen te bieden. Wat zijn, bij de voorgestelde plannen, de verwachte groeicijfers van de Wajong zijn? In het verleden zijn schattingen tot 450 000 personen gemaakt in 2050, wat zijn de verwachtingen nu?

De verwachting is dat met de voorgestelde plannen enerzijds de instroom lager zal uitvallen vanwege een betere aansluiting tussen scholing en de arbeidsmarkt. Anderzijds zal naar verwachting het beroep op ondersteunende middelen toenemen. Het neerwaarts effect op de instroom zal uiteindelijk leiden tot een lager structureel volume van enkele tienduizenden uitkeringen. De verwachting is dat met de toename op de ondersteunende middelen de arbeidsparticipatie onder Wajongers zal toenemen. Voor een deel van de populatie kan dit leiden tot aansluiting op de reguliere arbeidsmarkt zonder dat nog een beroep op de Wajong hoeft te worden gedaan. Vaak zal echter gelden dat bij participatie naar vermogen een beroep op de Wajong noodzakelijk blijft. Het beroep op de regeling kan betrekking hebben op re-integratie ondersteunende middelen en /of inkomensondersteunende maatregelen. Op dit moment zijn de extra kosten voor de werkregeling geraamd op € 40 tot 50 miljoen in deze kabinetsperiode. De definitieve raming is bekend nadat de uitvoeringstoets van UWV is ontvangen.

Vragen 31 224, nr. 25

VVD 80: Is bekend welk percentage van de Wajong-populatie niet-westers allochtoon is?

Uit gegevens (voor de jaren 2001 t/m 2005) van het Centrum voor Beleidsstatistiek (CBS) blijkt dat 8% van de Wajonginstroom bestaat uit westerse allochtonen en 12% van de instroom bestaat uit niet-westerse allochtonen (met als etnische achtergrond Marokko, Turkije, Suriname, Antillen, en overigen). Het aandeel niet-westerse allochtonen in de Wajonginstroom komt vrijwel overeen met het aandeel niet-westerse allochtonen in de Nederlandse bevolking van 11% (CBS-cijfer). Zowel het procentuele aandeel westerse allochtonen als het procentuele aandeel niet-westerse allochtonen in de Wajonginstroom is constant gebleven over de periode 2001 t/m 2005.

Vragen 31 224, nr. 25

CU 90: Wat zijn de financiële consequenties van het stellen van de Wajong uitkering op 75% in vergelijking met het stellen van deze uitkering op van 70%? Hoe gaat het kabinet budgettair om met de onzekerheid over de lengte van de Wajong-regeling?

De lasten van een Wajong uitkering in de werkregeling ter hoogte van 75% wettelijk minimumloon zijn voor de structurele situatie ruim 90 miljoen hoger dan een Wajonguitkering ter hoogte van 70% wettelijk minimumloon.

REA-Scholingsinstituten

Vragen 31 224, nr. 26

CDA 1: Op pagina 4 licht het kabinet toe dat bij de keuze van een scenario er op dit moment nog onvoldoende concrete aanwijzingen zijn dat uitbreiding van het netwerk naar alle regio's op korte termijn gerealiseerd zal worden. Kan het kabinet toelichten welke regio's op dit moment dan wel geschikt worden geacht? Kunnen alle arbeidsgehandicapte jongeren in Nederland gebruik maken van de instituten?

- Of in een bepaalde regio daadwerkelijk nieuwe instellingen tot stand komen hangt primair af van de aanbieders.
- Het subsidieplafond geeft, conform het in het TNO-rapport «Scholing en arbeidsintegratie van Wajongers met ernstige scholingsbelemmeringen» gepresenteerde scenario met geleidelijke uitbreiding van het aantal instituten (scenario 2), ruimte voor uitbreiding.
- Het TNO-rapport geeft aan, gezien het bestaande netwerk van scholingsinstituten en de bevolkingsdichtheid per regio, dat er in eerste instantie vooral ruimte lijkt te zijn voor nieuwe vestigingen die goed bereikbaar zijn vanuit de UWV-regio's Zuid-West en Midden-West.
- Subsidie kan worden aangevraagd door iedere instelling die arbeidsgehandicapte jongeren met ernstige scholingsbelemmeringen willen opleiden en naar de arbeidsmarkt begeleiden en die voldoet aan de voorwaarden van de Subsidieregeling. Het hangt uiteindelijk van de beschikbaarheid van een instelling af of kandidaten in een regio daadwerkelijk geplaatst kunnen worden.

CDA 2: Op pagina 5 schrijft het kabinet dat er per 1 januari 2006 de leerlinggebonden financiering is ingevoerd. De leden van de CDA-fractie willen graag weten hoeveel leerlingen hier gebruik van maken, respectievelijk in het jaar 2006 en 2007.

In 2006 is voor 2200 deelnemers en in 2007 voor 3200 mbo-deelnemers leerlinggebonden financiering aangevraagd. Deze cijfers zijn inclusief de

deelnemers in het zogenoemde groen onderwijs onder verantwoordelijkheid van het ministerie van LNV.

CDA 3: Verder schrijft het kabinet dat het ervan uit gaat dat de REA-scholingsinstituten vanuit hun expertise meer worden betrokken bij het ondersteunen van deelnemers met een handicap. Op basis van welke afwegingen constateert het kabinet deze causaliteit? Kan het kabinet aantallen van leerlingen geven die door REA scholing in de verschillende regio's worden opgevangen en hoezeer deze groep groeit of afneemt?

- De (v)so-scholen kunnen – in overleg met het roc – de deskundigheid i.c. de ambulante begeleiding inkopen bij de REA-scholingsinstituten als zij de gewenste ambulante begeleiding niet zelf kunnen leveren of indien de ambulante begeleider niet over de vereiste deskundigheid beschikt. Op deze wijze worden de REA-scholingsinstituten bij de ambulante begeleiding van gehandicapte deelnemers in het beroeps-onderwijs betrokken.
- Om de samenwerking tussen (v)so-scholen, roc's en REA-scholingsinstituten te bevorderen en te intensiveren, heeft de staatssecretaris van OCW in december 2007 eenmalig een bedrag van € 120 000 beschikbaar gesteld aan de WEC-raad. Hiervoor worden onder andere kwaliteitsinstrumenten ontwikkeld, good practices van inhoudelijke samenwerking/afstemming tussen REA-scholingsinstituten, roc's en scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs geïnventariseerd en verspreid en regionale modellen ontwikkeld voor samenwerkingsafspraken tussen genoemde partijen.
- Op 13 februari 2008 hebben de WEC-raad, de MBO Raad, het REA-College Nederland en EEGA een oproep tot samenwerking getekend. Het kabinet gaat ervan uit dat dit ook een impuls geeft aan de betrokkenheid van de REA-scholingsinstituten bij de begeleiding van deelnemers, maar het zal de nodige tijd vergen om de samenwerking optimaal te laten verlopen. Een aantal roc's heeft al een goede samenwerking met een REA-scholingsinstituut gerealiseerd. Op dit moment zijn geen concrete cijfers beschikbaar over de mate van opvang door de REA-scholingsinstituten.

CDA 4: De leden van de CDA-fractie vragen wat de precieze resultaat-afspraken inhouden met scholen en gemeenten over terugdingen van het aantal voortijdig schoolverlaters.

Met contactgemeenten en onderwijsinstellingen in alle 39 RMC-regio's worden door het ministerie van OCW momenteel convenanten afgesloten met als doel het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters in het schooljaar 2010–2011 met 40% te verminderen ten opzichte van het schooljaar 2005–2006. Het ministerie van OCW ondersteunt dit door onder andere een financiële bijdrage die afhankelijk is van het bereikte resultaat.

CDA 5: De leden van de CDA-fractie vragen in algemene zin wat het totaal pakket van maatregelen is om regulier onderwijs (zowel beroepsonderwijs, als hoger onderwijs) beter toegankelijk te maken voor jongeren met een beperking en de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te verbeteren?

- Voor het middelbaar beroepsonderwijs gaat het bij het toegankelijk maken om twee maatregelen. Allereerst is per 1 januari 2006 leerlinggebonden financiering in het middelbaar beroepsonderwijs ingevoerd. Hiermee is het mogelijk gemaakt dat geïndiceerde gehandicapte deelnemers met ambulante begeleiding door een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs en ondersteuning vanuit de instellingen een MBO-diploma kunnen halen. Inmiddels is het wetsvoorstel, waarmee

leerlinggebonden financiering wordt verankerd in de Wet educatie en beroepsonderwijs, door het parlement aangenomen (Staatsblad 2008, 202).

- Ten tweede heeft de staatssecretaris van OCW bewerkstelligd dat de REA-scholingsinstituten, de mbo-instellingen en de (v)so-instellingen meer gaan samenwerken om jongeren met een handicap in het reguliere beroepsonderwijs te begeleiden. Een oproep tot samenwerking is op 13 februari jl. door de vertegenwoordigers/belangenbehartigers van de betrokken partijen ondertekend.
- Daarnaast bestond al de mogelijkheid om via de zogenoemde U-bochtconstructie ambulante begeleiding in te kopen bij de REA-scholingsinstituten, indien de (v)so-school zelf de ambulante begeleiding niet kan leveren of de deskundigheid bij de ambulante begeleider ontbreekt.
- Wat betreft de toegankelijkheid van het hoger onderwijs is in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) vastgelegd dat een instelling in de onderwijs- en examenregeling moet vermelden op welke wijze lichamelijk en zintuiglijk gehandicapte studenten redelijkerwijs in de gelegenheid worden gesteld de tentamens af te leggen, en dat een instelling een student financieel moet ondersteunen uit het profileringsfonds. Vanuit zijn bestelverantwoordelijkheid ziet de minister van Onderwijs daarop toe. Met de invoering van de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte beslaat de reikwijdte van mogelijke aanpassingen in het onderwijs alle aspecten van het onderwijs en is de verantwoordelijkheid daarvoor belegd bij student en instelling. Om de ho-instellingen en studenten hierin te ondersteunen wordt sinds 2002 het Expertisecentrum handicap+studie gesubsidieerd, en zijn in de afgelopen jaren (Impuls 2004, Plan van Aanpak terugdringing belemmeringen in het hoger onderwijs voor studenten met een functiebeperking 2006–2008) verschillende maatregelen gerealiseerd of nog in ontwikkeling om de toerusting van instellingen verder te bevorderen. In de voortgangsrapportage over dit Plan van Aanpak die de Tweede Kamer ten behoeve van het overleg op 2 juli 2008 over de Voortgangsrapportage over de Strategische agenda hoger onderwijs op korte termijn ontvangt, wordt op de stand van zaken ingegaan.
- Deze maatregelen bevorderen de toegankelijkheid van de scholen voor jongeren met een beperking. Over de voorstellen om de toegankelijkheid van de arbeidsmarkt voor de doelgroep in algemene zin te bevorderen verwijs ik naar mijn brief van 30 mei jl.

CDA 6: Kan het kabinet toelichten of het beschikbare budget voor Studie en Handicap in het Rijksjaarverslag OCW 2007 voldoende wordt uitgeput, mede gelet op tegenvallende resultaten in 2006?

Uit tabel 6.3 van het Rijksjaarverslag 2006 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2006–2007, 31 031 VIII, nr. 1) blijkt dat de realisatie voor de «Verhoging deelname studenten met een handicap» in dat jaar gelijk is aan het bedrag van de vastgestelde begroting. Dat geldt niet voor 2007.

In dat jaar ligt de realisatie € 1 miljoen onder het bedrag van de vastgestelde begroting. In het Rijksjaarverslag 2007 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2007–2008, 31 444, nr. 1), eveneens in tabel 6.3, heb ik dit de Tweede Kamer gemeld. Deze € 1 miljoen blijft overigens voor het oorspronkelijke doel behouden. In de voortgangsrapportage over het Plan van Aanpak, dat ik in het antwoord op vraag 5 noemde, wordt nader ingegaan op de besteding van de middelen voor de ondersteuning en toerusting van ho-instellingen met betrekking tot studeren met een functiebeperking

PvdA 7: In hoeverre moet uit de opmerking dat «alternatieve aanbieders vooral kosteneffectiever kunnen zijn met betrekking tot de jongeren in de

laagste arbeidsongeschiktheidsklasse» worden geconcludeerd dat die alternatieve aanbieders klasse 2 en 3 niet willen helpen omdat die te ingewikkeld zijn? In hoeverre spelen financiële overwegingen hierbij een rol?

- Uit het TNO-rapport komt duidelijk naar voren dat alternatieve aanbieders voor klasse 1 kosteneffectiever blijken te zijn dan de REA-scholingsinstituten.
- Inmiddels blijkt dat het beroep op de Subsidieregeling «Scholing jonggehandicapten met ernstige scholingsbelemmeringen» zich toespitst op de klassen 2 en 3. Daarom is ervoor gekozen de middelen uit de Subsidieregeling vanaf 2008 voor klasse 2 en 3 te reserveren.
- Bij Wajongers uit klasse 2 en 3 gaat het om jongeren met beperkingen die meer begeleiding vereisen dan Wajongers uit klasse 1. Dit gaat vanzelfsprekend met hogere kosten gepaard.
- Overigens kunnen ook andere scholingsinstellingen en re-integratiebedrijven ertoe besluiten een subsidieaanvraag voor deze populatie bij UWV in te dienen. Om dit al dan niet te doen is de individuele afweging die een scholingsinstelling dan wel re-integratiebedrijf zelf dient te maken.

Consequenties wijziging verhouding scholings- en plaatsingsresultaten

PvdA 8: Wat betekenen de voorgestelde wegingsfactoren voor school- en plaatsingsresultaten voor de overheidsfinanciën en voor de bedrijfsvoering van de betrokken instituten? Welke verschuivingen zullen plaatsvinden tussen uitvoerders als gevolg van de nieuwe gewichten?

CU 39: Welke financiële consequenties zijn er verbonden aan de wijziging van de verhouding tussen de scholings- en plaatsingsresultaten?

- De voorgestelde wijziging in wegingsfactoren is ingegeven vanuit de gedachte om de arbeidsparticipatie voor jongeren met beperking meer voorop te stellen. Het kan een financiële stimulans zijn om plaatsing te realiseren.
- Zolang instellingen in de subsidieaanvraag uitgaan van realistische plaatsingspercentages zal de wijziging niet van invloed zijn op de overheidsfinanciën én de bedrijfsvoering van de instituten.
- Indien instellingen de in de aanvraag opgenomen plaatsingspercentages niet kunnen realiseren, werkt dit door in de subsidievaststelling.

PvdA 9: Waarom stuit een subsidieperiode die in het midden van een kalenderjaar eindigt, niet op uitvoeringstechnische bezwaren bij UWV?

- De voorgestelde vormgeving is in overleg met UWV gekozen.
- De aanmelding van cursisten bij de instituten vindt decentraal plaats, waardoor het van belang is dat er in de eerste fase van een subsidieperiode wordt aangesloten bij de administratie van de regiokantoren van UWV, die primair ingericht zijn op kalenderjaren. Daarom wordt ervoor gekozen de subsidieperiode per 1 januari te laten aanvangen. De afrekening aan het einde van een subsidieperiode vindt daarentegen centraal plaats, waardoor het voor de einddatum van een subsidieperiode niet bezwaarlijk is om deze in het midden van een jaar te laten vallen.

PvdA 10: Hoeveel geld stelt het kabinet in de komende jaren beschikbaar voor de REA-scholingsinstituten? Hetzelfde bedrag als thans, € 13,3 miljoen euro? Of komt er geld bij?

- Het kabinet heeft het voornemen het subsidieplafond van de Subsidie-regeling scholing van jonggehandicapten met ernstige scholings-belemmeringen voor de perioden die van start gaan in 2009 en 2010 op € 13,3 miljoen vast te stellen.
- Hiermee wordt de instituten voor deze jaren voldoende ruimte voor groei geboden, uitgaande van de volumeprognose van TNO (scenario 2) en de meest recente realisatiegegevens.
- Voor de vaststelling van het plafond voor de subsidieperioden vanaf 2011 zal het kabinet de ontwikkelingen wat betreft gerealiseerde instroom en uitbreiding van het netwerk van instituten nauwgezet volgen.

Toereikendheid subsidieplafond

PvdA 11: Hoe denkt het kabinet bij een gelijk blijvend subsidieplafond de trendmatige groei ten gevolge van de toename in de Wajong-populatie te kunnen accommoderen?

SP 20: Waarom wordt uitgegaan van budgettaire neutraliteit bij de hernieuwde regeling? Is het kabinet van mening dat de instituten met de huidige plafondfinanciering voldoende ruimte krijgen optimaal te functioneren?

SP 28: Hoe is het uitbouwen van het REA-netwerk mogelijk met een budgettair neutrale plafondfinanciering?

- Meest actuele instroomgegevens tonen aan dat er in heel 2007 ruim 160 trajecten zijn gestart bij de REA-scholingsinstituten uit hoofde van de Subsidieregeling.
- Uitgaande van de door de instituten zelf bij de subsidieaanvraag 2008 vastgestelde prijzen per traject, impliceert een subsidieplafond van € 13,3 miljoen een potentiële ruimte voor zo'n 250 trajecten.
- Hiermee kan het aantal cursisten nog met ruim 50% toenemen ten opzichte van de instroom in 2007, terwijl TNO een groei van 32% raamt over de periode 2008–2011 in het geval het netwerk van instituten de komende jaren geleidelijk wordt uitgebreid (zie blz. 39 TNO-rapport).

SP 12: In de kern van het samenstel van maatregelen voor de scholingsfase en het begin van de werkfase, staat participatie voorop. Welke mogelijkheden zijn er voor bij- en omscholing in deze opzet? Onderkent het kabinet dat onderwijsdeelname ook participatie is?

Deelname aan welke vorm van onderwijs dan ook is er altijd op gericht iemand een zo goed mogelijke uitgangspositie mee te geven voor het functioneren in de maatschappij en zo mogelijk een plaats op de arbeidsmarkt te laten verwerven. Het kabinet onderschrijft derhalve dat onderwijsdeelname een vorm van participatie is.

Het kabinet spreekt eerst van bij- en omscholing als iemand het reguliere onderwijs heeft verlaten. Wanneer een jongere niet meer in de scholingsfase maar in de werkfase zit, is het de verantwoordelijkheid van werkgever en werknemer om te komen tot afspraken over (het voortzetten van) scholing (in de vorm van om- en bijscholing).

SP 13: Vindt het kabinet leerlinggebonden financiering een re-integratie instrument? Zo ja, is de staatssecretaris van OCW in bijzonder het daar ook mee eens?

Het kabinet ziet de leerlinggebonden financiering als een instrument waarmee extra ondersteuning kan worden gegeven aan mbo-deelnemers met een handicap om hun beroepsopleiding succesvol af te ronden. Een

deelnemer met een mbo-diploma heeft een goede uitgangspositie om een plaats op de arbeidsmarkt te verwerven.

SP 14: Gaat de subsidieregeling scholing gehandicapten met ernstige scholingsbelemmeringen primair uit van een opleiding op maat, of primair uit van toeleiding naar werk?

SP 21: Waarom gaat het kabinet uit van plaatsingsresultaat bij de hernieuwde financiering? Is een diploma van minder waarde?

- Zoals reeds verwoord in de brief aan de TK over de REA-scholingsinstituten (Kamerstukken II 2007/08, 31 224, nr. 26) ziet het kabinet het toeleiden naar werk als het primaire doel van de Subsidieregeling.
- Het kabinet stelt daarom voor de financiering op dit primaire doel aan te laten sluiten. De opleiding is hiermee voor het kabinet niet van minder waarde, maar wordt in de vormgeving van de financiering sterker dan in de huidige situatie gezien als middel om het doel van plaatsing te realiseren.

SP 15: Heeft het kabinet de mening dat de REA-instellingen op dit moment niet doelmatig werken?

- De bedrijfsvoering van de REA-scholingsinstituten is primair de verantwoordelijkheid van de instituten zelf.
- De financieringsvorm moet zoveel mogelijk bijdragen aan de efficiënte en effectieve inzet van de middelen, uitgaande van de doelstelling van het kabinetsbeleid tot vergroting van de arbeidsparticipatie en zelfredzaamheid van jonggehandicapten.
- Het voorstel voor de wijze van financiering in de brief moet in dat licht worden gezien.
- Het TNO-onderzoek geeft aan hoe de effectiviteit en efficiency van de instellingen moet worden beoordeeld.

SP 16: Welke conclusie trekt het kabinet uit de uitkomsten van het TNO onderzoek dat de vraag naar de opleidingen in de instituten zal stijgen als het aanbod wordt uitgebreid?

- Het aanbod zal naast andere factoren van invloed zijn op de vraag naar opleidingen. Het saldo-effect van alle factoren, inclusief ontwikkelingen bij alternatieve voorzieningen en in het beleid, laat zich moeilijk inschatten.
- Op basis van de door TNO in het onderzoek geprognosticeerde volume-ontwikkeling bij geleidelijke uitbreiding van het netwerk (scenario 2) en de meest recente instroomrealisaties, heeft het kabinet geraamd dat een subsidieplafond van € 13,3 miljoen voor de komende twee subsidieperiodes toereikend zal zijn om de te verwachten toename van de vraag te dekken.
- Een plafond van € 13,3 miljoen biedt ruimte om de instroom bij de instituten met ca. 50% te laten toenemen.

SP 17: Is onbekendheid met en over de opleidingen van de REA-scholingsinstituten, bijvoorbeeld bij het UWV, een van de redenen waarom er nu een geringe groep deelneemt op de instituten?

- Het kabinet ziet geen aanwijzingen dat eventuele onbekendheid met het aanbod van de REA-instituten een rol speelt bij het al dan niet toewijzen van jonggehandicapten aan instituten door de arbeidsdeskundigen van UWV.
- Een AD'er maakt voor iedere jonggehandicapte een professionele afweging (zie TNO-rapport blz. 7). Bij deze afweging speelt ook het

aanbod van REA-scholingsinstituten en van mogelijke alternatieven in de regio een rol.

- Door deze individuele beoordeling, waarbij de AD'er een inschatting maakt van wat het beste past en het meest effectief zou kunnen zijn, is er sprake van maatwerk.

SP 18: Wat bedoelt het kabinet met kosteneffectiviteit en welke aanbieders zijn lager in hun kosten?

- Onder kosteneffectiviteit verstaat het kabinet de mate waarin de aanbieders erin slagen scholings- en plaatsingsresultaten te behalen tegen zo laag mogelijk kosten.
- Zoals uit hoofdstuk 4 van het TNO-rapport «Scholing en arbeidsintegratie van Wajongers met ernstige scholingsbelemmeringen» blijkt is er wel degelijk sprake van verschillen tussen aanbieders wat betreft de kosteneffectiviteit.
- Over het algemeen kan gesteld worden dat EEGA over alle UWV-klassen gezien kosteneffectiever werkt dan de overige REA-scholingsinstituten. Daarbij dient te worden opgemerkt dat EEGA «de makkelijkere plaatsbare cliënten in haar bestand heeft en dus gemiddeld genomen lagere kosten per cliënt hoeft te maken» (TNO-rapport, blz. 42).

SP 19: Kan het kabinet uitleggen waarom de instituten een «ultimum-remedium-karakter» voorziening dienen te zijn, als dat wordt afgezet tegenover de stijging van het aantal Wajong gerechtigden? Is het kabinet van mening dat het reguliere onderwijs afdoende in staat is, deze moeilijke groep jongeren goed te begeleiden naar een diploma en duurzaam werk?

- Het kabinet hanteert als uitgangspunt «regulier wat regulier kan». Pas als er echt geen mogelijkheden zijn om een Wajonger met scholingsbelemmeringen in het reguliere onderwijs op te leiden dan kunnen specifieke scholingsinstituten in beeld komen.
- Dit uitgangspunt staat los van de volume-ontwikkeling in de Wajong.

SP 21: Waarom wordt er in de subsidieregeling uitgegaan van plafondfinanciering? Zou het kabinet niet goed vinden als meer jongeren op de instituten terecht kunnen dan het maximaal aantal gefinancierde plaatsen?

- Het vaststellen van een subsidieplafond is een essentieel onderdeel van de huidige financieringssysteem die dient te leiden tot kostenbeheersing en een doelmatige aanwending van de middelen van de Subsidieregeling.
- Bij de vaststelling van het subsidieplafond wordt zo goed mogelijk rekening gehouden met de meest recente instroom bij de instituten, en met de groei van de vraag.

SP 22: Vindt het kabinet dat re-integratie via een opleiding minder duurzaam is dan re-integratie zonder een opleiding?

Het kabinet onderkent het belang van een gedegen opleiding voor een duurzame plaatsing op de arbeidsmarkt. Dit komt ook tot uitdrukking in de vormgeving van de Subsidieregeling. Immers, met deze regeling worden instellingen middelen per traject geboden waaruit niet alleen plaatsingskosten gefinancierd kunnen worden, maar ook opleidingskosten.

SP 23: Welk gevaar ziet het kabinet voor het opleidingsgedeelte van de REA-instellingen als de opleiding niet gefinancierd wordt, omdat er

bijvoorbeeld geen plaatsing mogelijk is, maar wel een opleiding gegeven? Vindt het kabinet dat 20% van het bedrag afdoende is voor het opleidingsgedeelte?

SP 24: Welke gevolgen heeft het veranderen van de verhouding scholingsfinanciering en plaatsingsfinanciering (20–80) voor het aanbod voor de REA-instellingen? Kunnen zij met de opleidingen en bijbehorende kosten, concurreren met andere aanbieders op de re-integratiemarkt? Hoe verhoudt dit marktmechanisme zich met de eerdere opmerking dat «voor wie de reguliere re-integratievoorzieningen onvoldoende soelaas bieden»?

SP 32: Is het kabinet van mening dat de accentverlegging van de subsidie-regeling naar plaatsing op de arbeidsmarkt, recht doet aan de subsidie-regeling die «subsidie-regeling scholing gehandicapten met ernstige scholingsbelemmeringen» heet?

- Het kabinet is zich ervan bewust dat een relatief groot deel van de kosten per traject betrekking heeft op de scholingskosten.
- Dit neemt niet weg dat primaire doel van de regeling plaatsing betreft, waarbij juist scholing als belangrijk middel ingezet dient te worden.
- De systematiek werkt zo uit, dat zolang een instelling bij de subsidieaanvraag uitgaat van realistische en realiseerbare plaatsingspercentages, de totale kosten – dus ook de scholingskosten – volledig vergoed worden. Het is dus niet zo dat een instelling de kosten alleen volledig betaald krijgt in het geval ieder traject tot plaatsing leidt.

SP 25: Vindt het kabinet dat het bekendmaken van het subsidieplafond voor meer jaren meer zekerheid geeft over het beschikbare budget? Hoe verhoudt deze aanname zich tot het mechanisme van aanbesteding, waarbij niet zeker is welke gunning een REA-instelling krijgt? Is de financiering niet inherent onzeker zolang er wordt gewerkt met aanbesteding en financiering op output (geen plaatsing betekent immers dat er maar 20% subsidie wordt ontvangen)?

- Het vaststellen van een subsidieplafond over meerdere jaren biedt geen garanties aan individuele instellingen dat men ook in volgende jaren voor subsidie in aanmerking zal komen, en ook niet wat betreft de hoogte van het budget.
- Wel wordt instellingen hiermee de zekerheid geboden omtrent de totale subsidieruimte in de komende jaren.
- Het is aan de individuele instellingen om zich jaarlijks bij de aanvraagprocedure in concurrentie met anderen zo te presenteren, zodat men voor het gewenste deel van het totale subsidiebedrag in aanmerking kan komen.
- Wat betreft de afrekening is het vooral van belang dat instellingen bij de subsidieaanvraag hun eigen plaatsingsprestaties realistisch inschatten.

SP 26: Welke plannen heeft dit kabinet tot de uitbreiding van het aantal instituten, dat noodzakelijk is voor het bereiken van scenario twee? Hoe verhoudt die uitbreiding zich met de situatie van REA Heerlen en met Eega, twee REA-scholingsinstituten die afbouwen in plaats van uitbouwen?

- Het is binnen de huidige vormgeving van de Subsidieregeling niet aan het kabinet om plannen te maken met betrekking tot de uitbreiding van het aantal instituten. Dit dient de primaire afweging te zijn van potentiële aanbieders.
- Wel ziet het kabinet het als haar taak om met behulp van de huidige

financieringsmethodiek, inclusief de jaarlijkse aanvraagprocedure, voldoende ruimte te bieden om aan de vraag te voldoen en eventuele nieuwe aanbieders de kans te geven subsidie aan te vragen en de markt te betreden.

SP 27: Vindt het kabinet dat de REA-instellingen zien als «ultimum-remedium-voorziening» dat de ambitie «scenario 2» ondersteunt?

- Het kabinet is van mening dat scenario 2 het ultimum-remedium karakter ondersteunt.
- Ultimum-remedium houdt in dat het uitgangspunt is regulier zolang regulier kan. Alleen als die mogelijkheid er niet is komt een beroep op de Subsidieregeling aan de orde.
- Mede hierom is ervoor gekozen om de middelen van de Subsidie-regeling met ingang van 2008 primair in te zetten voor klasse 2 en klasse 3-cliënten. Deze lijn wordt onderschreven door de bevinding uit het TNO-rapport, dat alternatieve aanbieders vooral kosteneffectiever kunnen zijn met de jongeren in de arbeidsongeschiktheidsklasse 1.
- De keuze voor scenario 2 wordt ingegeven door de wens om financiële ruimte te creëren om uitbreiding mogelijk te maken.

SP 29: Vindt het kabinet dat de middelen in het reguliere onderwijs afdoende zijn om expertise in te kopen bij REA-instellingen? Zo ja, hoe verhoudt zich dat tot het afbouwen en verdwijnen van Regular Plus?

De mbo-instellingen kunnen naast leerlinggebonden financiering voor geïndiceerde gehandicapte deelnemers ook beschikken over bijvoorbeeld middelen voor voorbereidende en ondersteunende activiteiten en de zogenoemde IBO-BVE-middelen. Hiermee kunnen de instellingen deskundigheid inkopen voor de begeleiding en ondersteuning van deelnemers met een handicap. Het kabinet is van mening dat de mbo-instellingen over voldoende middelen beschikken om ondersteuning en begeleiding van deelnemers met een handicap in te kopen.

Regular Plus was een tijdelijk project dat door EEGA en vier roc's met ESF-middelen is uitgevoerd. De ESF-subsidie is per 1 januari 2008 beëindigd. De staatssecretaris van OCW heeft eenmalig een subsidie van € 500 000,- toegekend aan het roc van Twente om de in het project Regular Plus opgebouwde expertise te behouden en te implementeren in de regio. Daarvan gaat € 370 000,- naar EEGA voor de begeleiding van 65 deelnemers met een handicap.

Naast de systematiek van Regular Plus bestaan andere aanbieders die hetzelfde beogen. De instellingen bepalen zelf of en waar zij de deskundigheid en begeleiding inkopen.

SP 30: Vindt het kabinet dat het inkopen van ambulante begeleiding recht doet aan het karakter van de intensieve begeleiding die de REA-instellingen geven?

De REA-scholingsinstituten beschikken over de deskundigheid voor scholing van ernstig gehandicapte jongeren (Wajongers) met het oog op plaatsing op de arbeidsmarkt. De mbo-instellingen kunnen, via inkoop van ambulante begeleiding, optimaal gebruik maken van deze expertise van de REA-scholingsinstituten. De REA-scholingsinstituten kunnen deze begeleiding verzorgen naast de activiteiten die verband houden met de scholing en re-integratie op grond van de Subsidieregeling. Het zal voor de instituten tot schaalvoordeel kunnen leiden om hun expertise langs deze twee wegen ter beschikking te stellen.

SP 31: Heeft het kabinet aanwijzingen dat via de ambulante zorg leerlingen in het reguliere onderwijs behouden kunnen worden? Waar ziet het kabinet de resultaten voor de jonggehandicapten?

Leerlinggebonden financiering bestaat nog maar kort in het middelbaar beroepsonderwijs, namelijk vanaf 1 januari 2006. Een goede implementatie van LGF vergt de nodige inspanningen van alle betrokken partijen en heeft tijd nodig. De invoering van LGF wordt uitgebreid gemonitord. Concrete cijfers over (jong)gehandicapte deelnemers die in het reguliere beroepsonderwijs dankzij LGF worden behouden, zijn nog niet bekend. Om een beter zicht te krijgen op de resultaten van de deelnemers met een handicap zal het komende studiejaar worden geregistreerd welke deelnemers met een handicap met een diploma de opleiding verlaten.

SP 33: Is het kabinet bereid om deze specifieke vorm van scholing in combinatie met uiteindelijke re-integratie naar duurzaam werk over te hevelen naar het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap?

- De minister van OCW is verantwoordelijk voor (initieel) beroepsonderwijs gericht op diplomering. Het bekostigd beroepsonderwijs wordt verzorgd door roc's en vakinstellingen; er is een gesloten stelsel van instellingen, waar ook deelnemers met een handicap terecht kunnen (met leerlinggebonden financiering). Daarnaast zijn er de scholen voor speciaal onderwijs (bekostigd op grond van de Wet op de expertisecentra), waar leerlingen met handicaps tot hun 20e jaar terecht kunnen.
- De minister van SZW is verantwoordelijk voor re-integratie van jongeren met een ernstige scholingsbelemmering. De Subsidieregeling scholing jonggehandicapten met ernstige scholingsbelemmeringen voorziet in de facilitering van re-integratie van de betreffende doelgroep met inzet van scholing als middel. De scholing bestaat meestal uit specifieke trainingen gericht op een (duurzame) re-integratie. De scholingsinstellingen hebben, met uitzondering van Hoensbroeck, geen diploma-erkenning voor een of meerdere beroepsopleidingen die zijn opgenomen in het Centraal Register Beroepsopleidingen (CREBO).
- Beide stelsels zijn complementair. Het is uiteindelijk aan een scholingsinstelling dan wel re-integratiebedrijf of men zich wil richten op scholing, re-integratie of beiden.
- Gelet op de doelstelling van de genoemde regeling en nadruk op re-integratie heeft bekostiging van de Subsidieregeling plaats vanuit SZW. Daarom zullen de activiteiten van de REA-scholingsinstituten niet onder het regime van de minister van OCW worden gebracht. Wel vindt er nauwe afstemming plaats tussen beide ministeries.

VVD 34: Hoeveel personen zijn er op dit moment betrokken bij opleidingen bij REA-instituten?

Wij interpreteren «betrokken» als een verzoek om informatie naar het aantal cursisten. De meest recente cijfers van de instituten tonen aan dat er in 2007 in totaal ruim 160 cliënten uit hoofde van de Subsidieregeling van start zijn gegaan met een traject op één van de REA-scholingsinstituten.

VVD 35: In de brief staat geschreven: «Uit het onderzoek komt naar voren dat de trendmatige stijging van het aantal Wajonggerechtigden slechts in geringe mate doorwerkt in de omvang van de doelgroep van de subsidieregeling. Pas in het geval het aanbod van instituten wordt uitgebreid zal er sprake kunnen zijn van een significante toename van het beroep op de regeling». Betekent dit dat de bestaande instituten vol zitten? Of wordt

hiermee bedoeld dat een grotere (geografische) verspreiding van het aantal instituten zal leiden tot een toename van de doelgroep? Wat is de drijvende kracht achter de groei van het aantal potentiële cliënten?

- TNO geeft in haar rapport aan dat de drijvende kracht achter de groei met name de mogelijke uitbreiding van het aantal instituten betreft.
- De trendmatige stijging van de Wajong-populatie leidt in geringe mate tot een toename in de doelgroep van de instituten. Dit heeft te maken met het feit dat het met name jongeren met somatische klachten zijn die in aanmerking komen voor een traject op een REA-scholingsinstituut. En juist deze groep vertoont nauwelijks groei.

VVD 36: Er bestaat geen landelijke dekking wat betreft REA-instituten. Hoeveel instituten zijn er op dit moment operationeel? Hoe zit het met de regionale dekking? Wat zijn de plannen wat betreft uitbreiding in de komende jaren?

- Op dit moment zijn er 5 scholingsinstellingen operationeel.
- Vooral in de regio's Zuid-Oost en Noord-West is er sprake van een behoorlijke dekking, terwijl met name het ontbreken van instellingen in de regio's Midden-West en Zuid-West opvalt.
- Het TNO-rapport geeft aan dat er juist in deze laatste 2 regio's, gezien de aanzienlijke bevolkingsdichtheid, ruimte kan zijn om rendabele vestigingen te openen.
- Het kabinet plant een eventuele uitbreiding niet, maar schept wel de mogelijkheid door middel van de Subsidieregeling.

VVD 37: Is eventuele uitbreiding doelmatig (bestaat er een concrete vraag?) of leidt het juist tot extra aanbod?

- In hoeverre een eventuele uitbreiding doelmatig is, is voor een belangrijk deel afhankelijk van de bevolkingsdichtheid van de regio waar een dergelijke uitbreiding tot stand zou komen. Dit heeft te maken met schaalvoordelen. Daarnaast speelt de beschikbaarheid van mogelijke alternatieve voorzieningen in de betreffende regio hierbij een rol.
- Primair functioneert de Subsidieregeling vraaggericht (zie TNO-rapport blz. 7), aangezien het veelal de Wajongers zelf en hun ouders zijn die het initiatief nemen en hun interesse kenbaar maken bij de instituten dan wel rechtstreeks bij UWV. Dit staat los van de subsidieaanvraag die instituten voor een gehele subsidieperiode indienen bij UWV.

VVD 38: Is het kabinet van plan de indicatiestelling in het onderwijs aan te scherpen? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?

Op 13 mei jl. heeft een Algemeen Overleg plaats gehad over onder andere de wijziging van het Besluit leerlinggebonden financiering in verband met het wegnemen van enkele knelpunten in de leerlinggebonden financiering. De wijziging van bedoeld Besluit heeft betrekking op aanpassing van enkele indicatiecriteria. De wijziging van bedoeld Besluit treedt op 1 augustus 2008 in werking.

CU 40: Welke financiële consequenties zijn eraan verbonden aan het veranderen van de subsidieperiode naar januari jaar t tot en met juli jaar t+3?

- Omdat met het verschuiven van het eindpunt van de subsidieperiode van ultimo jaar t+2 naar medio jaar t+3 er meer trajecten binnen de subsidieperiode succesvol afgerond kunnen worden, zal deze verschuiving in principe een gunstig effect hebben op de mate waarin de instellingen erin slagen om hun bij de subsidieaanvraag ingediende plaatsingsresultaten te realiseren. Dit is louter het gevolg van het

verlengen van de periode. Dit zal er aan kunnen bijdragen dat de beschikbare middelen daadwerkelijk benut worden, zonder dat het subsidieplafond wordt gewijzigd.

- Overigens hebben instituten bij de huidige systematiek al wel de mogelijkheid om niet tijdig afgeronde trajecten alsnog bij de afrekening in een later jaar mee te tellen. Hierdoor ontvangen instituten veelal alsnog een vergoeding voor de opleidings- en plaatsingsresultaten van deze niet binnen drie jaar afgeronde trajecten, maar wel pas in een later stadium. De financiële consequenties van de voorgestelde wijziging zullen zodoende over de jaren bezien beperkt zijn.

CU 41: Waarom is het niet aannemelijk om een landelijk netwerk in 2011 te realiseren? Wanneer is dit landelijke netwerk wel gerealiseerd?

- Tot op heden hebben het kabinet geen geluiden bereikt dat er momenteel al uitbreiding van het netwerk tot stand wordt gebracht, dan wel dat er concrete plannen in die richting bestaan. Gegeven het feit dat met het oprichten en openen van nieuwe instellingen tijd gemoeid zal zijn, acht het kabinet een meer geleidelijke uitbreiding waarschijnlijker dan een reeds in 2011 volledig gerealiseerd landelijk netwerk.
- Het kabinet zal de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten houden. Vooralsnog wordt er uitgegaan van het groeiscenario van TNO (scenario 2), waarbij er uiteindelijk in 2014 sprake zal zijn van een, rekening houdend met de mate waarin instellingen per regio rendabel kunnen worden geëxploiteerd, maximaal realiseerbaar landelijk netwerk.

CU 42: In de beleidsbrief wordt aangegeven dat met de huidige middelen een groei tot 2011 financieerbaar is. Worden er extra middelen ingezet als de groei groter uitvalt dan verwacht?

Vooralsnog acht het kabinet een plafond van € 13,3 miljoen voor de subsidieperioden die van start gaan in 2009 en 2010 toereikend. Met dit plafond bestaat er ruimte om de instroom bij de instituten met 50% te laten toenemen. Dit neemt niet weg dat het kabinet de ontwikkelingen wat betreft de gerealiseerde instroom bij de instituten en de mogelijke uitbreiding van het netwerk op de voet zal volgen. Mocht daar aanleiding toe zijn dan zal het kabinet bij onverwachte groei-ontwikkelingen de hoogte van het subsidieplafond opnieuw overwegen.

Overig

Vragen 31 224, nr. 24

PvdA 3: Welke maatregelen acht het kabinet zinvol om de «duurzaamheid van banen» te verbeteren (paragraaf 2 van de brief)?

PvdA 11: Welke plannen heeft het kabinet om de duurzaamheid van dienstbetrekkingen van Wajongers te stimuleren?

PvdA 13: Is de veronderstelling juist dat door het vergroten van de duurzaamheid van banen, de participatie wordt verhoogd? Leidt dit niet slechts tot minder wisselingen van baan?

Vragen 31 224, nr. 25

SP 46: Van Wajongers die aan het werk gaan valt een derde binnen één jaar weer uit. Welke maatregelen gaat het kabinet nemen om de uitval terug te dringen, en welke doelstelling (uitvalpercentage) koppelt het kabinet hieraan?

Het totale beleidspakket van de Wajongvoorstellen is er mede op gericht de duurzaamheid van banen van Wajongers te bevorderen. Het principe dat werk loont zal de Wajonger meer motiveren om aan het werk te blijven.

In de werkregeling worden jongeren met een beperking (zo nodig) ondersteund bij het vinden van werk, maar ook bij het behouden van werk respectievelijk het zo snel mogelijk vinden van nieuw werk indien sprake is van uitval. Bij het behouden van werk speelt de jobcoach een belangrijke rol. Ook de inzet om te komen tot meer functiedifferentiatie zal bijdragen aan duurzamer arbeidscontracten. Door vooraf meer maatwerk te bieden, is het voor de Wajonger eenvoudiger het werk voor langere termijn uit te voeren. Ten slotte worden de verplichtingen en het sanctieregime in de werkregeling aangescherpt, wat voor sommige Wajongers een stok achter de deur kan zijn om aan het werk te blijven. Vermijdbare uitval wordt zodoende voorkomen.

Vragen 31 224, nr. 24

PvdA 5: Wat gaat het kabinet doen om de bekendheid van de Wajong te vergroten (bladzijde 2)?

Het kabinet zal in het beleid om de arbeidsparticipatie van Wajongers te vergroten ook gebruik maken van communicatiemiddelen. Doel is de beeldvorming over de mogelijkheden van jongeren met een beperking te verbeteren en informatie te geven over de voorzieningen en ondersteuning die UWV hen alsmede werkgevers kan bieden.

Vragen 31 224, nr. 24

ChristenUnie 15: Gaan succesvolle projecten landelijke navolging krijgen, en zo ja, welke?

Vragen 31 224, nr. 25

ChristenUnie 97: Wordt er ruimte gemaakt voor de stimulering van particuliere initiatieven in het budget van 2 miljoen euro voor experimenten (zie ook pagina 15 van de bijlage Vergroting Participatie Jongeren met een Beperking)? Zo ja, hoe groot is het budget voor deze particuliere initiatieven?

In de afgelopen jaren is in het kader van de Verburggelden geëxperimenteerd met projecten gericht op regie & samenwerking in de keten, sluitende aanpak van school naar werk, kennis- en methodiekontwikkeling, informatievoorziening en verbetering van beeldvorming. Aan uw kamer is een tussenevaluatie toegezonden. De bevindingen zijn aanleiding om verder te investeren in bekendheid, kennisdeling en versterking van de ketensamenwerking. De aangekondigde subsidieregeling zal zich primair op deze aspecten richten.

Vragen 31 224, nr. 25

SP 65: In 2006 was de instroom vanuit de WWB 14%, wat was de instroom in 2007?

SP 66: In de periode 2002 t/m 2006 is de instroom vanuit de WWB met 6% gegroeid, is het te verwachten dat deze stijging de komende jaren doorzet? Zo ja, met welk percentage? Zo nee, waarom niet?

Tussen 2002 en 2004 stroomden jaarlijks circa 800 WWB-gerechtigden door naar de Wajong (circa 8% van de instroom in de Wajong). Dit aantal

steeg tot circa 1000 in 2005 (circa 10% van de instroom in de Wajong), 2000 in 2006 (circa 14% van de instroom in de Wajong) en 3000 in 2007 (circa 20% van de instroom in de Wajong). In principe is deze extra instroom van tijdelijke aard (na verloop van tijd zal het aantal potentiële Wajonggerechtigden in het zittende bestand uitgeput zijn). Het is echter niet duidelijk binnen welke termijn dit het geval zal zijn.

Vragen 31 224, nr. 25

SP 51: Kan de bemiddeling ook zonder private re-integratiebedrijven worden uitgevoerd? Wat zijn hier de voor en nadelen van? Wat zijn de verwachte kosten van private bemiddeling per Wajonger?

Het kabinet is van mening dat een private re-integratiemarkt de kwaliteit, innovatie en efficiency van de re-integratie kan bevorderen. Hierdoor kan er meer diversiteit in het aanbod ontstaan, waardoor aan de cliënten meer en beter maatwerk geleverd worden. Door de marktwerking komt bovendien een concurrerende prijs tot stand.

Vragen 31 224, nr. 25

SGP 104: De SGP constateert dat nog geen 10% van de re-integratiebedrijven beschikt over het keurmerk Blik op Werk en vragen of het kabinet iets ziet in de suggestie om alle re-integratiebedrijven verplicht voor 1 januari 2010 te voldoen aan de eisen van het keurmerk.

Het is belangrijk dat de kwaliteit van re-integratieondersteuning geborgd wordt. UWV heeft recentelijk zijn inkoopbeleid verbeterd. In het inkoopkader Re-integratiediensten UWV 2008 zijn de entree-eisen vastgelegd waaraan re-integratiebedrijven waarmee UWV een contract sluit moeten voldoen. Deze eisen kunnen in de loop van de tijd worden aangepast, waardoor ook de kwaliteit van de in te kopen dienstverlening nog verder kan toenemen. De eisen komen voor een belangrijk deel overeen met de eisen, die het Keurmerk Blik op Werk stelt. Vanuit de Europese aanbestedingswetgeving is het daarbij overigens niet toegestaan om het keurmerk als exclusieve selectie-eis te gaan hanteren.

Vragen 31 224, nr. 24

ChristenUnie 10: Wat zijn de oorzaken van de relatief korte duur van banen bij Wajongers?

In de diverse onderzoeken van TNO en UWV, maar ook in het onderzoek naar Jobcaching en Begeleid Werken komt naar voren dat de baanduur soms kort is. Deze constatering is niet het kerndeel van de onderzoeken geweest en er is ook niet specifiek onderzoek gedaan naar mogelijke oorzaken. In het nu voorgestelde beleid wordt rekening gehouden met dit probleem en wordt de nadruk gelegd op het duurzaam maken van banen. (betere matching, meer aangepast werk, stabiliteit in de begeleiding, eerder inzetten jobcoaches, etc).